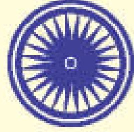
ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગરના પત્ર-ક્રમાંક
જીસીઈઆરટી / સી એન્ડ ઈ / ૨૦૧૪ / ૨૨૨૨, તા. ૩-૨-૨૦૧૪-થી મંજૂર

શિક્ષક અને વાલી માટે અલગથી
શિક્ષક-આવૃત્તિ તૈયાર કરવામાં આવી છે,
જેનો ઉપયોગ અવશ્ય કરશો.

કલરવ

ધોરણ ૧

(દ્વિતીય સત્ર)

પ્રતિજ્ઞાપત્ર

ભારત મારો દેશ છે.
બધાં ભારતીયો મારાં ભાઈબહેન છે.
હું મારા દેશને ચાહું છું અને તેના સમૃદ્ધ અને
વૈવિધ્યપૂર્ણ વારસાનો મને ગર્વ છે.
હું સદાય તેને લાયક બનવા પ્રયત્ન કરીશ.
હું મારાં માતાપિતા, શિક્ષકો અને વડીલો પ્રત્યે આદર રાખીશ
અને દરેક જણ સાથે સભ્યતાથી વર્તીશ.
હું મારા દેશ અને દેશબાંધવોને મારી નિષ્ઠા અર્પું છું.
તેમના કલ્યાણ અને સમૃદ્ધિમાં જ મારું સુખ રહ્યું છે.

રાજ્ય સરકારની વિનામૂલ્યે યોજના હેઠળનું પુસ્તક

વિદ્યાર્થીનું નામ : ____________________

શાળાનું નામ : ____________________

વર્ગ : __________ રોલ નંબર : __________

ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ
'વિદ્યાયન', સેક્ટર ૧૦-એ, ગાંધીનગર - ૩૮૨૦૧૦

લેખન-સંપાદન (SRG) :
શ્રી યાહ્યા સપાટવાલા
શ્રી ભાવેશ પંડ્યા
શ્રી રાકેશ પટેલ
શ્રી કેતન વ્યાસ
શ્રી સોનુ ગોહેલ
શ્રી હર્ષવી પટેલ
શ્રી રાધા યાદવ
શ્રી રમેશ ઠક્કર

સમીક્ષા :
ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
ડૉ. રમેશ આ. ઓઝા
ડૉ. રમેશ પંડ્યા
ડૉ. સંતોષ દેવકર
ડૉ. બળવતંભાઈ તેજાણી
શ્રી જગમાલ જી. પાવરા
શ્રી પ્રકાશચંદ્ર વ. પરમાર
શ્રી અશ્વિનસિંહ એલ. સોલંકી

સંયોજન :
ડૉ. કમલેશ. એન. પરમાર
(વિષય-સંયોજક : હિન્દી)

ચિત્રાંકન :
શિલ્પ ગ્રાફિક્સ

નિર્માણ-આયોજન
શ્રી હરેશ એસ. લીમ્બાચીયા
(નાયબ નિયામક : શૈક્ષણિક)

મુદ્રણ-આયોજન :
શ્રી હરેશ એસ. લીમ્બાચીયા
(નાયબ નિયામક : ઉત્પાદન)

પ્રસ્તાવના

NCF-2005 તેમજ RTE-2009ને ધ્યાનમાં રાખીને દેશમાં પ્રાથમિક શિક્ષણનાં અભ્યાસક્રમ, પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તકો તેમજ સમગ્ર શિક્ષણ-પ્રક્રિયામાં બદલાવ થઈ રહ્યો છે. આ બદલાવ મુખ્યત્વે જે-તે વિષયો તેમજ શિક્ષણ-પ્રક્રિયા સંદર્ભે આપણી સમજ અંગેનો છે. બાળકની સર્જનશીલતા, વિચારશક્તિ, તર્કશક્તિ અને પૃથક્કરણ કરવાની આવડત વિકસે એ આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય હેતુ છે. આ અભિગમને ધ્યાનમાં રાખીને જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગર દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ **ધોરણ ૧નું કલરવ (દ્વિતીય સત્ર)** પ્રસ્તુત પાઠ્યપુસ્તક વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને વાલીઓ સમક્ષ રજૂ કરતાં મંડળ આનંદ અનુભવે છે.

નવા અભ્યાસક્રમ, પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તક-નિર્માણની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં IGNUS-erg ટીમના સભ્યોએ સતત માર્ગદર્શન આપતા રહીને સ્ટેટ રિસોર્સ ગ્રૂપના સભ્યોને સજ્જ બનાવ્યા છે. UNICEFનો સહયોગ પણ આ આખી પ્રક્રિયા દરમિયાન મળ્યો છે. જે-તે વિષયના કોર ગ્રૂપના સભ્યોએ પણ વખતોવખત સહયોગ આપ્યો છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકનો સમગ્ર રાજ્યમાં અમલ કરતાં અગાઉ પસંદગીની શાળાઓમાં ત્રણ વર્ષ માટે અજમાયશી ધોરણે મૂકવામાં આવેલ હતું. તે દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને વર્ગમાં શિખવાડતી વખતે જે-જે અનુભવો થયા તેનાં વ્યાપક તારણો, ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવામાં આવ્યા અને તે મુજબ સુધારા-વધારા કરવામાં આવ્યા છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકના સમગ્ર રાજ્યવ્યાપી અમલ પૂર્વે પાઠ્યપુસ્તક મંડળ દ્વારા આમંત્રિત વિષય-નિષ્ણાતો અને પાઠ્યપુસ્તક તૈયાર કરનાર જી.સી.ઈ.આર.ટી.ના નિષ્ણાતોની સંયુક્ત બેઠક બોલાવીને તેઓનાં સૂચનોને ધ્યાનમાં લઈને આ પાઠ્યપુસ્તકને અંતિમ સ્વરૂપ આપવામાં આવેલ છે.

પ્રસ્તુત પાઠ્યપુસ્તકને ગુણવત્તાયુક્ત તથા બાળભોગ્ય બનાવવા માટે પૂરતી જહેમત ઉઠાવી છે. તેના ચતુરંગી સ્વરૂપ દ્વારા બાળકો હોંશે હોંશે તેનો ઉપયોગ કરે એવું લક્ષ્ય રાખવામાં આવ્યું છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકને ક્ષતિરહિત બનાવવા માટે પૂરતા પ્રયત્નો કર્યા છે, તેમ છતાં શિક્ષણમાં રસ ધરાવનાર વ્યક્તિઓ પાસેથી સૂચનો આવકાર્ય છે.

ડૉ. આર. યુ. પુરોહિત	ડૉ. ભરત પંડિત	ડૉ. નીતિન પેથાણી
નિયામક	નિયામક	કાર્યવાહક પ્રમુખ
(જી.સી.ઈ.આર.ટી.)	(પાઠ્યપુસ્તક મંડળ)	(પાઠ્યપુસ્તક મંડળ)

તા.3-3-2015 ગાંધીનગર

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૨૦૧૪, પુનઃમુદ્રણ : ૨૦૧૫
પ્રકાશક : ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, 'વિદ્યાયન', સેક્ટર ૧૦-એ, ગાંધીનગર વતી ડૉ. ભરત પંડિત, નિયામક
મુદ્રક :

મૂળભૂત ફરજો

ભારતના દરેક નાગરિકની ફરજ નીચે મુજબ રહેશે :*

(ક) સંવિધાનને વફાદાર રહેવાની અને તેનાં આદર્શો અને સંસ્થાઓનો, રાષ્ટ્રધ્વજનો અને રાષ્ટ્રગીતનો આદર કરવાની;

(ખ) આઝાદી માટેની આપણી રાષ્ટ્રીય લડતને પ્રેરણા આપનારા ઉમદા આદર્શોને હૃદયમાં પ્રતિષ્ઠિત કરવાની અને અનુસરવાની;

(ગ) ભારતનાં સાર્વભૌમત્વ, એકતા અને અખંડિતતાનું સમર્થન કરવાની અને તેમનું રક્ષણ કરવાની;

(ઘ) દેશનું રક્ષણ કરવાની અને રાષ્ટ્રીય સેવા બજાવવાની હાકલ થતાં, તેમ કરવાની;

(ચ) ધાર્મિક, ભાષાકીય, પ્રાદેશિક અથવા સાંપ્રદાયિક ભેદોથી પર રહીને, ભારતના તમામ લોકોમાં સુમેળ અને સમાન બંધુત્વની ભાવનાની વૃદ્ધિ કરવાની, સ્ત્રીઓના ગૌરવને અપમાનિત કરે તેવા વ્યવહારો ત્યજી દેવાની;

(છ) આપણી સમન્વિત સંસ્કૃતિના સમૃદ્ધ વારસાનું મૂલ્ય સમજી તે જાળવી રાખવાની;

(જ) જંગલો, તળાવો, નદીઓ અને વન્ય પશુપક્ષીઓ સહિત કુદરતી પર્યાવરણનું જતન કરવાની અને તેની સુધારણા કરવાની અને જીવો પ્રત્યે અનુકંપા રાખવાની;

(ઝ) વૈજ્ઞાનિક માનસ, માનવતાવાદ તથા જિજ્ઞાસા અને સુધારણાની ભાવના કેળવવાની;

(ટ) જાહેર મિલકતનું રક્ષણ કરવાની અને હિંસાનો ત્યાગ કરવાની;

(ઠ) રાષ્ટ્ર પુરુષાર્થ અને સિદ્ધિનાં વધુ ને વધુ ઉન્નત સોપાનો ભણી સતત પ્રગતિ કરતા રહી, વૈયક્તિક અને સામૂહિક પ્રવૃત્તિનાં તમામ ક્ષેત્રે શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવાનો પ્રયત્ન કરવાની;

(ડ) માતા-પિતાએ અથવા વાલીએ ૬ વર્ષથી ૧૪ વર્ષ સુધીની વયના પોતાના બાળક અથવા પાલ્યને શિક્ષણની તકો પૂરી પાડવાની.

* ભારતનું સંવિધાન : કલમ ૫૧-क

અનુક્રમણિકા

પાઠ્યપુસ્તકમાં વપરાયેલાં ખાસ ચિહ્નોની ઓળખ

રંગ પૂરો
ચર્ચા
કોયડો
ગીત
વાર્તા
પ્રવૃત્તિ
મેદાનની રમત
વર્ગખંડની રમત
વિચારો અને કહો
જુઓ અને કરો
અભિનય
ગણો
વર્ગીકરણ
વાંચો
લખો
અવલોકન

૧ હસતાં રમતાં

અમે ઝરણા તીરે જાતાં,
અમે હસતાં રમતાં ગાતાં.

પાણી પીતાં હરણાં
ઘાસ ચરતાં સસલાં.

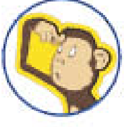
અમે પાછળ પાછળ જાતાં
અમે હસતાં રમતાં ગાતાં.

ભાગે હરણનાં ટોળાં
બીએ સસલાં ભોળાં.

અમે હરતાં ફરતાં જાતાં
અમે હસતાં રમતાં ગાતાં,

વીણતાં પાકાં બોરાં,
વહેંચી ખાતાં છોરાં.

અમે રમતાં ભમતાં ખાતાં
અમે હસતાં રમતાં ગાતાં.

ર

(ર) માને ગમે (ર)વિવા (ર),
(ર) વિવા (ર)પછી સોમવા (ર)

૬

ઝ

ઝરણા તીરે અમે જાતાં,
સસલાં ઝટપટ ભાગી જાતાં.

હ

અમે હરતાં-ફરતાં જાતાં,
અમે હસતાં-રમતાં ગાતાં.

ઘ

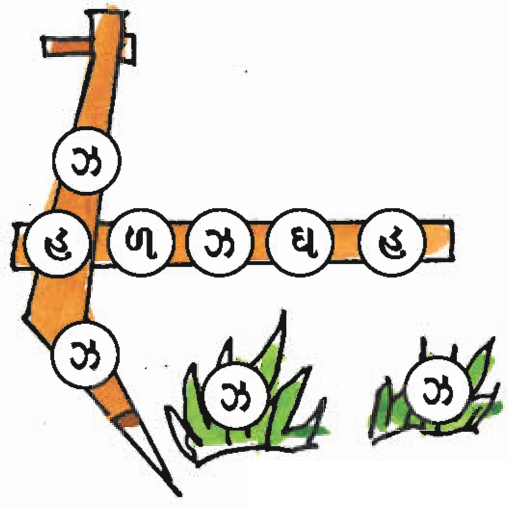
સસલાં ઘાસ લીલું ખાતાં,
ઘાસ જોઈ ઘણું હરખાતાં.

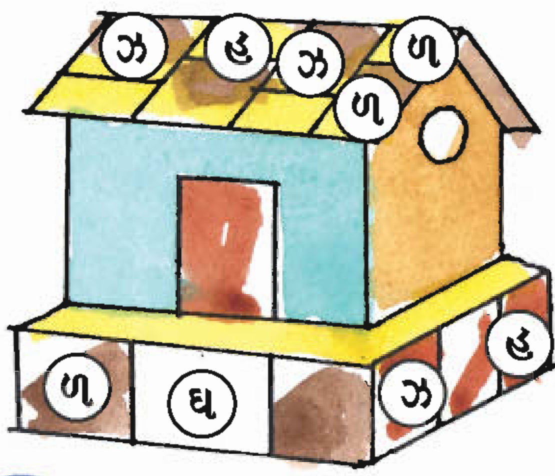
ળ

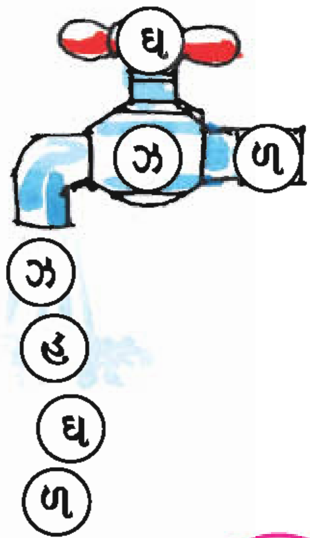
ખળખળ ખળખળ પાણી થાતાં,
સસલાં-હરણાં નહાવા જાતાં.

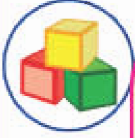

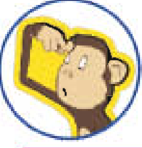

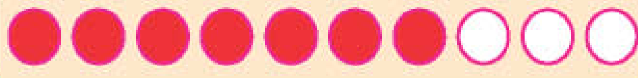
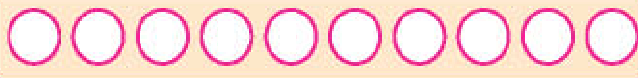
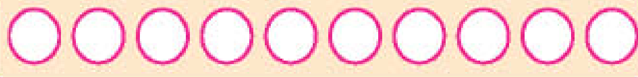
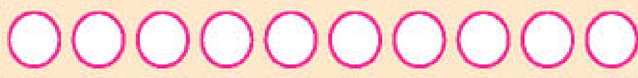
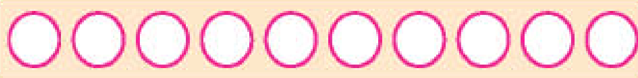
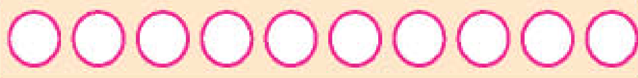

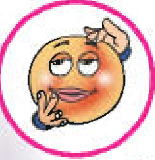
ઝ	ઘ	ઘ	ળ	ઙ
ઘ	ઙ	ઘ	ળ	ઘ
ઙ	ળ	ળ	ઘ	ગ
ળ	ઝ	ઙ	ઝ	ઝ
ઙ	લ	ઝ	ઙ	ળ

ઝ	ઙ	ઘ	ળ
૨			

૩ + ૪ = ૭		૩
૨ + ૬ =		૨
૪ + ૫ =		
૭ + ૩ =		
૬ + ૩ =		
૪ + ૧ =		

‘ભાઈ ! બંધ કર નળ,
જો વહી જાય જળ.’

‘બહેન ! આજ સાચી વાત જાણી,
હવે વેડફીશું નહિ પાણી.’

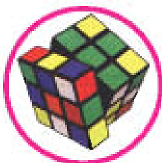

(૧) ભાઈ ! બંધ .... (૨) જો વહી ....

(૩) બહેન ! આજ .... (૪) હવે ....

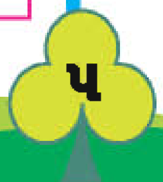
ઝ	ળ
હ	ઘ
ઘ	હ
ળ	ઝ

ળ	૧૧	૧૮	૧૨	૧૬	૧૫
ઘ	૧૭	૧૨	૧૮	૧૫	૧૩
ઝ	૧૪	૧૧	૧૩	૧૨	૧૦
હ	૧૬	૧૫	૧૩	૧૪	૧૧

	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
ઝ										
હ										
ઘ										
ળ										

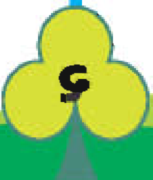

નવું	દીપ	હળ	પાણી
રમકડાં	તાજું	ભાવના	મોટું
ઝરણાં	માનવ	ઝાડ	રાજા
હરણાં	વાદળ	નદી	મકાન

પીતાં	હરણાં પાણી પીતાં હતાં.
વીણતાં	
વહેંચતાં	
ખાતાં	
ગાતાં	

નાનું	નાનું		જોયું	
ઝૂંપડી			બીજું	
ઝાંઝરી			કાળું	

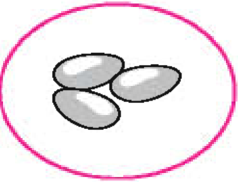
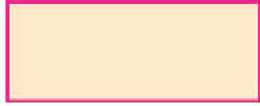
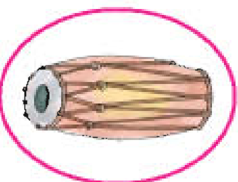
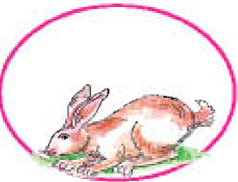
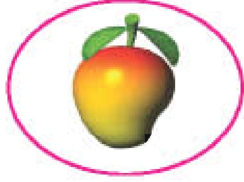

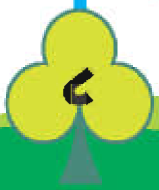
નાનું નાનું ઝરણું. ઝરણાની પાસે ઝાડ. ઝાડનાં મૂળ ઊંડાં. પવન આવે કે વરસાદ, ન પડે ઝાડ. વરસાદથી ન પડે. ઠંડી કે ગરમીમાં પણ ઊભું રહે છે ઝાડ. ઝાડ આપણને છાંયડો આપે. ફળ અને લાકડું પણ આપે.

રાતું	ખાતું	ગાતું	પીતું
બોર			
અમે			

	૧૧		
	૧૨		
	૧૫	૫ + ૬	
	૧૪		
	૧૩		
	૧૬		

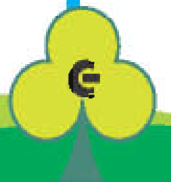
૨	૩	૧	૪
૬	૨	૭	૮
૪	૫	૯	૩
૨	૩	૪	૧

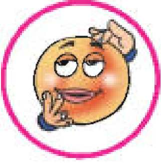
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦

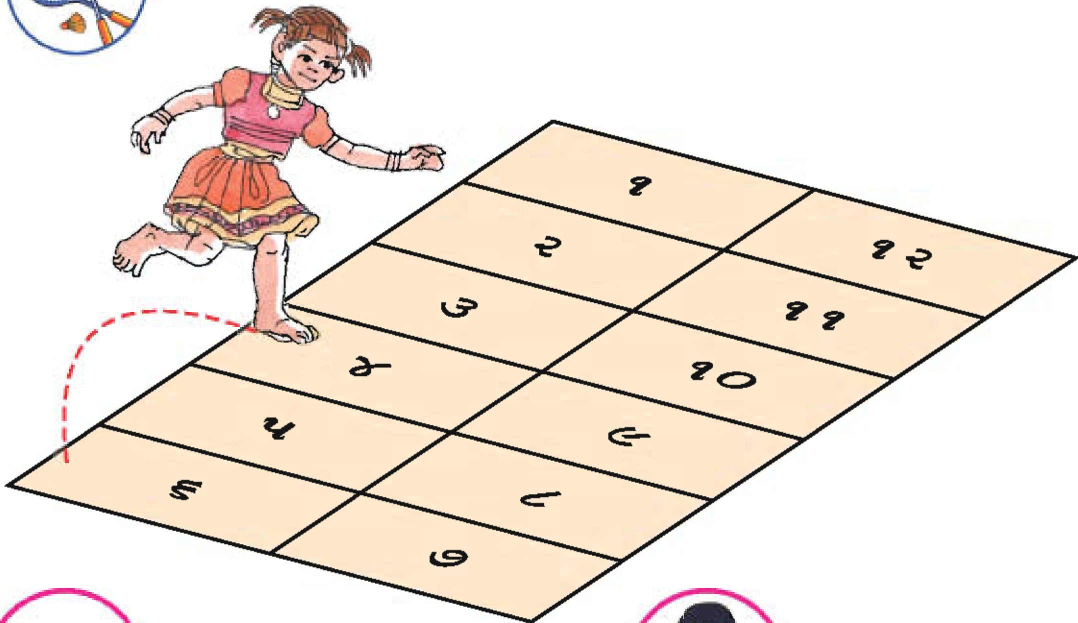
- યોગેશ હસે છે.
- વિરલ શેરડીનો રસ પીએ છે.
- ગાય ઘાસ ખાય છે.

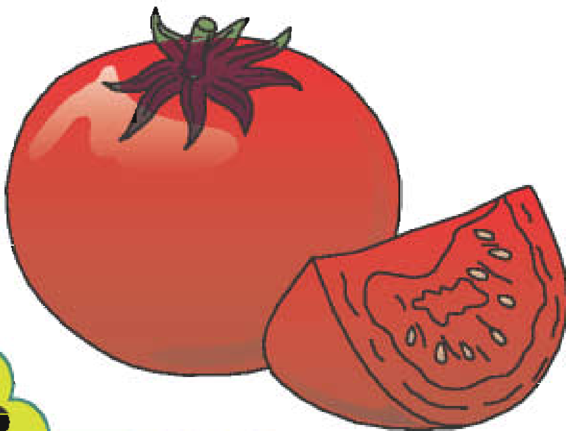

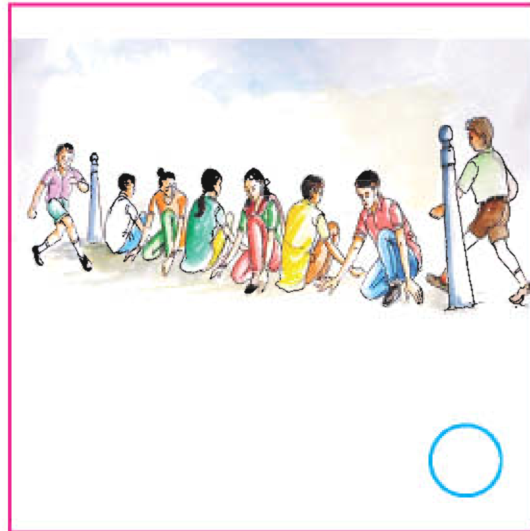

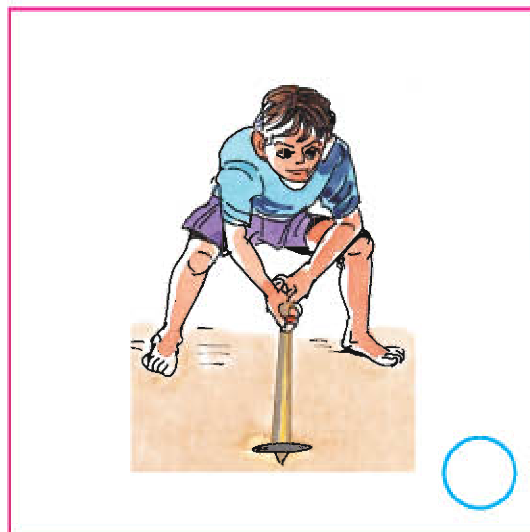
ટમેટું રે ટમેટું
નદીએ નહાવા જાતું'તું?
ઘી-ગોળ ખાતું'તું,
અસ, મસ ને ઢસ !

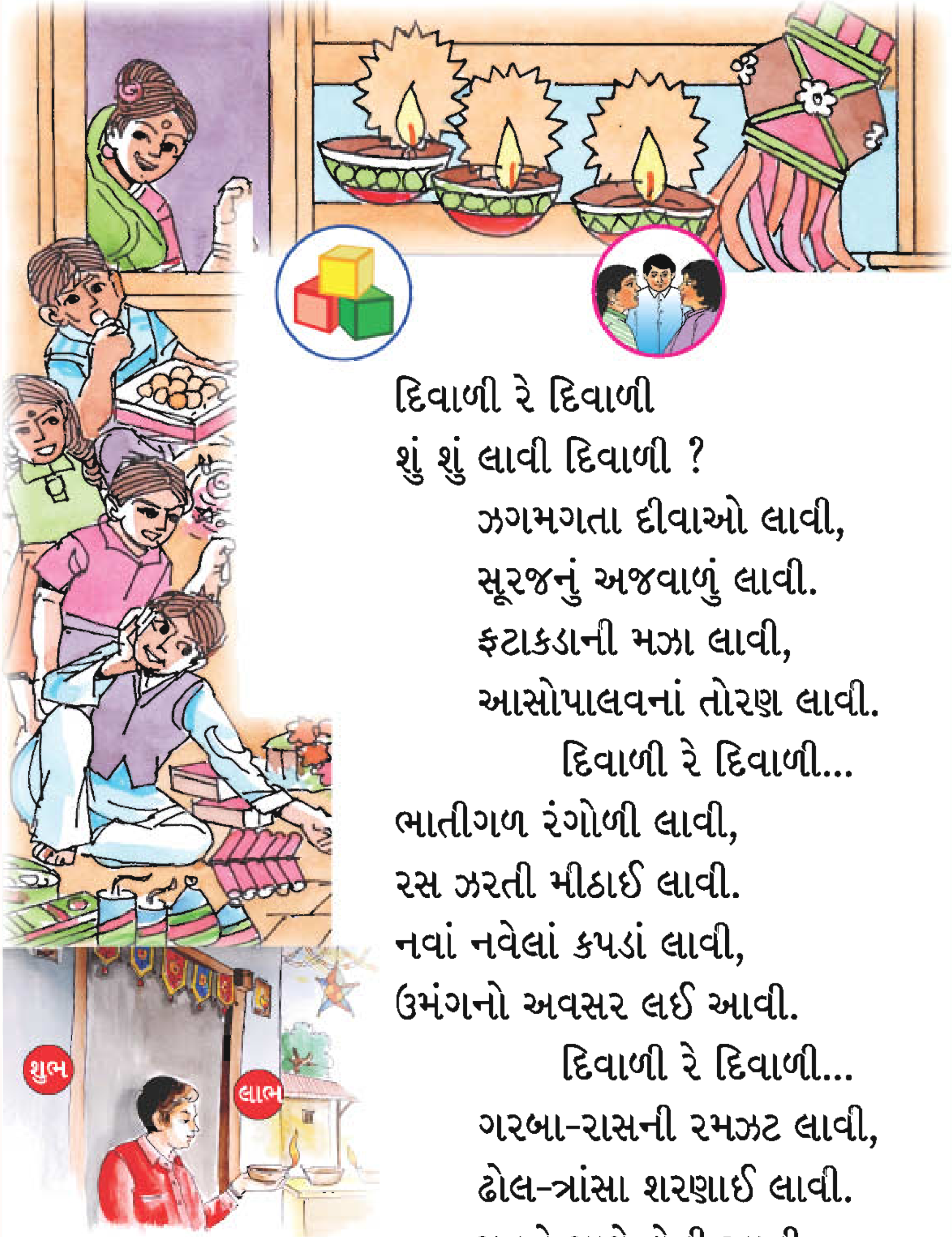

કાબર	૧૦	૩ + ૫ પોપટ	૫ + લોટો ૯	બકરી + પોપટ
તિજોરી	૯			
પોપટ	૮	૨ + ૮	૬ + બકરી	વાઘ + ગાય
વાઘ	૭			
ટેબલ	૬	૬ + ૨	પોપટ + ૧	ટેબલ + ચકલી
હાથી	૫			
લોટો	૪	૪ + ૩	૩ + ટેબલ	બકરી + લોટો
ચકલી	૩			
બકરી	૨	૩ + ૧	વાઘ + ૩	ટેબલ + લોટો
ગાય	૧			

૨ દિવાળી

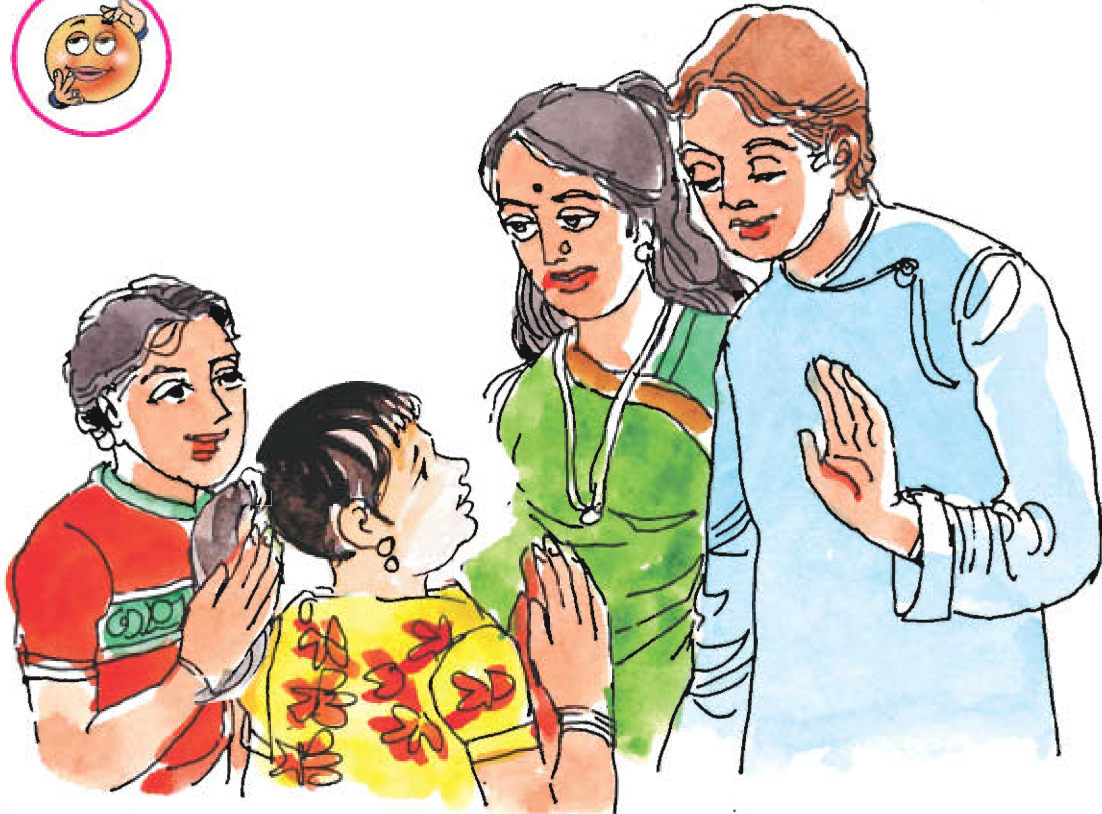

દિવાળી રે દિવાળી
શું શું લાવી દિવાળી ?
ઝગમગતા દીવાઓ લાવી,
સૂરજનું અજવાળું લાવી.
ફટાકડાની મઝા લાવી,
આસોપાલવનાં તોરણ લાવી.
દિવાળી રે દિવાળી...
ભાતીગળ રંગોળી લાવી,
રસ ઝરતી મીઠાઈ લાવી.
નવાં નવેલાં કપડાં લાવી,
ઉમંગનો અવસર લઈ આવી.
દિવાળી રે દિવાળી...
ગરબા-રાસની રમઝટ લાવી,
ઢોલ-ત્રાંસા શરણાઈ લાવી.
સહુને સાથે લેતી આવી,
ખજાનો ખુશીઓનો લાવી.
દિવાળી રે દિવાળી...

ઝગમગતા	ફટાકડા	દીવા	ખજાનો	અજવાળું
રંગોળી	ઉમંગ	દિવાળી	નવાં કપડાં	ખુશી
તોરણ	શરણાઈ	નાતાલ	મીઠાઈ	રાખડી

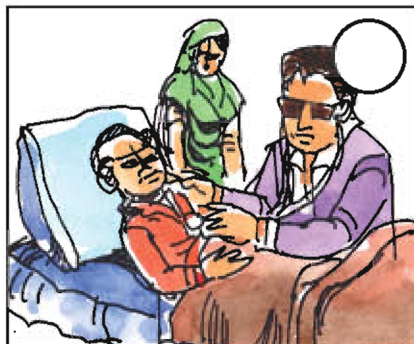

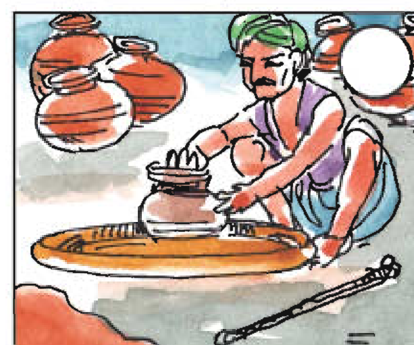

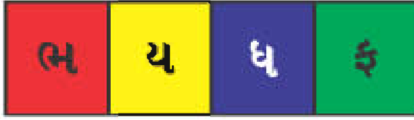

ગાયન	ફરજ	બરફી	લૂમ
નિયમ	વહાણ	ફીરકી	દૂધ
ભારત	ભવન	ધીરજ	જય
ફરાક	ભેખડ	સમય	સાફો

ભ	ય	ભ	ફ	ય
ફ	પ	ધ	ભ	ધ
ફ	ભ	ધ	ય	ય

ધજા	ફાનસ	ધમાલ	દીવા
ફટાકડા	ફળિયું	દાડમ	ગૂપસૂપ
છૂપાછૂપ	કરવત	ફરકડી	આગગાડી

ઝટપટ	૧૧		ફટાક
લૂમ	૧૩		
ફરફર	૧૫		
માગ	૧૭	૧૧	પટપટ
ચકરડી	૧૯		
ચટાક	૧૬		ધૂમ
રાજા	૧૮		ભમરડી

ભ	ય	ધ	ફ

◯ ભજન	◯ ધજા	◯ ફાનસ
◯ ફરકડી	◯ ગાય	◯ ગાયન
◯ યોગેશ	◯ ભમરડા	◯ ફટાકડા
◯ યતિ	◯ માયા	◯ ભારત
◯ ભાજી	◯ ધન	◯ ફૂલ
◯ મધ	◯ દૂધ	◯ ભાઈ

ચૂં...ચૂં...ચૂં...	ગૂં...ગૂં...ગૂં...	ઘૂ...ઘૂ...ઘૂ...	ફૂ...ફૂ...ફૂ.

કબૂતર	
કોયલ	
ભમરો	
ઉંદર	

ભ ભ ભ

ઘ ઘ ઘ

ય ય ય

ફ ફ ફ

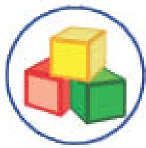

ભર	ભરો	પડ	
ભણ		તર	
ફર		જમ	
વાંચ		નાચ	

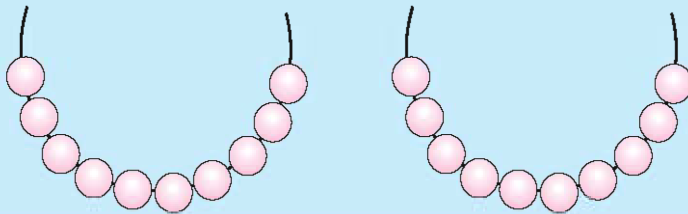

આ છે ગાય.
ધોળી ધોળી ગાય.
ગાય ઘાસ ખાય.
ભાઈ દોહે ગાય.
ભાભી પાણી પાય.
દૂધ આપે ગાય.

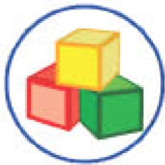

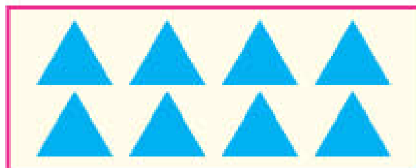
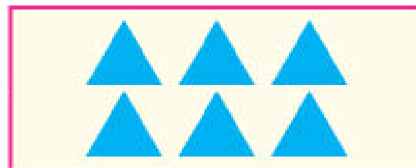
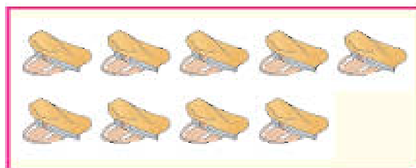
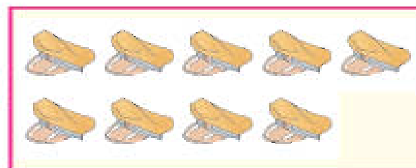
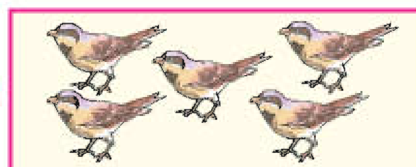
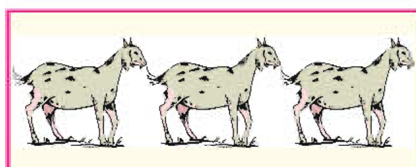
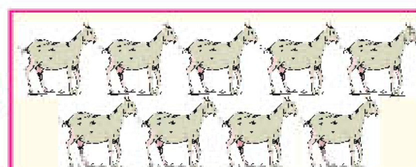
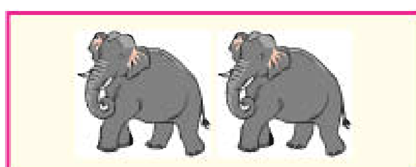
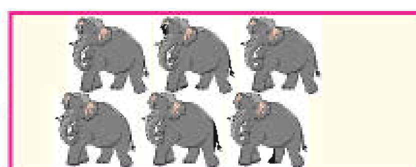
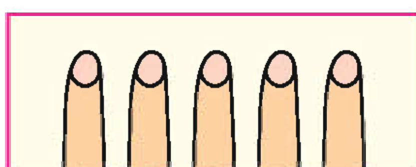
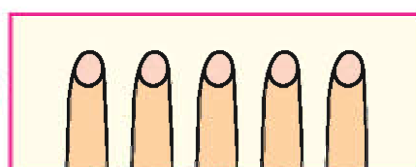

	૨૦
	૨૧
	૨૨
	૨૩
	૨૪
	૨૫
	૨૬
	૨૭
	૨૮
	૨૯
	૩૦

૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫
૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૨૧	૨૩	૩૦	૨૩	૨૨
૨૫	૨૪	૨૯	૨૫	૨૭
૨૨	૨૭	૨૧	૨૫	૨૪
૨૫	૨૩	૨૭	૨૮	૨૬
૨૬	૨૪	૩૦	૨૧	૨૯
૩૦	૨૮	૨૩	૨૯	૨૬
૨૮	૩૦	૨૭	૨૧	૨૨

	+		૧૪
			૧૦

ભુ ભુ | ભૂ ભૂ ભૂ

યુ યુ | યૂ યૂ યૂ

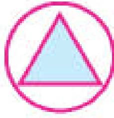
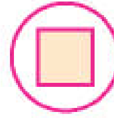
ઘુ ઘુ | ઘૂ ઘૂ ઘૂ

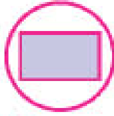
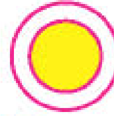
ફુ ફુ | ફૂ ફૂ ફૂ

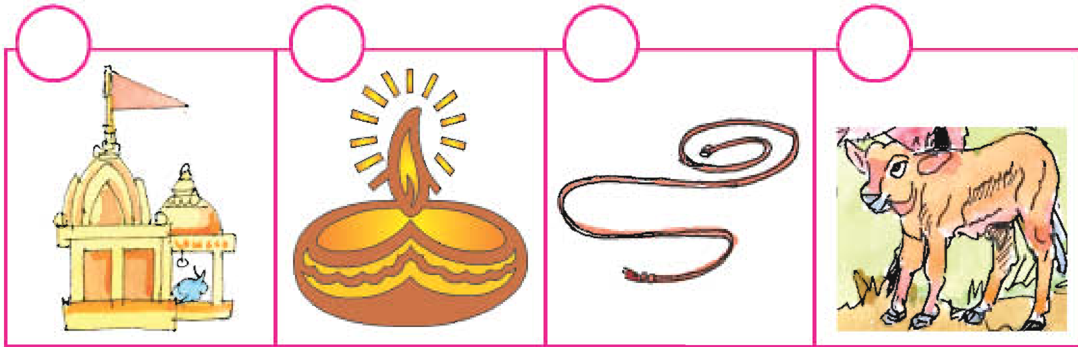

૩૦	૨૯	૨૮	૨૭	૨૬
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫
૨૦	૧૯	૧૮	૧૭	૧૬
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫
૧૦	૯	૮	૭	૬
૧	૨	૩	૪	૫

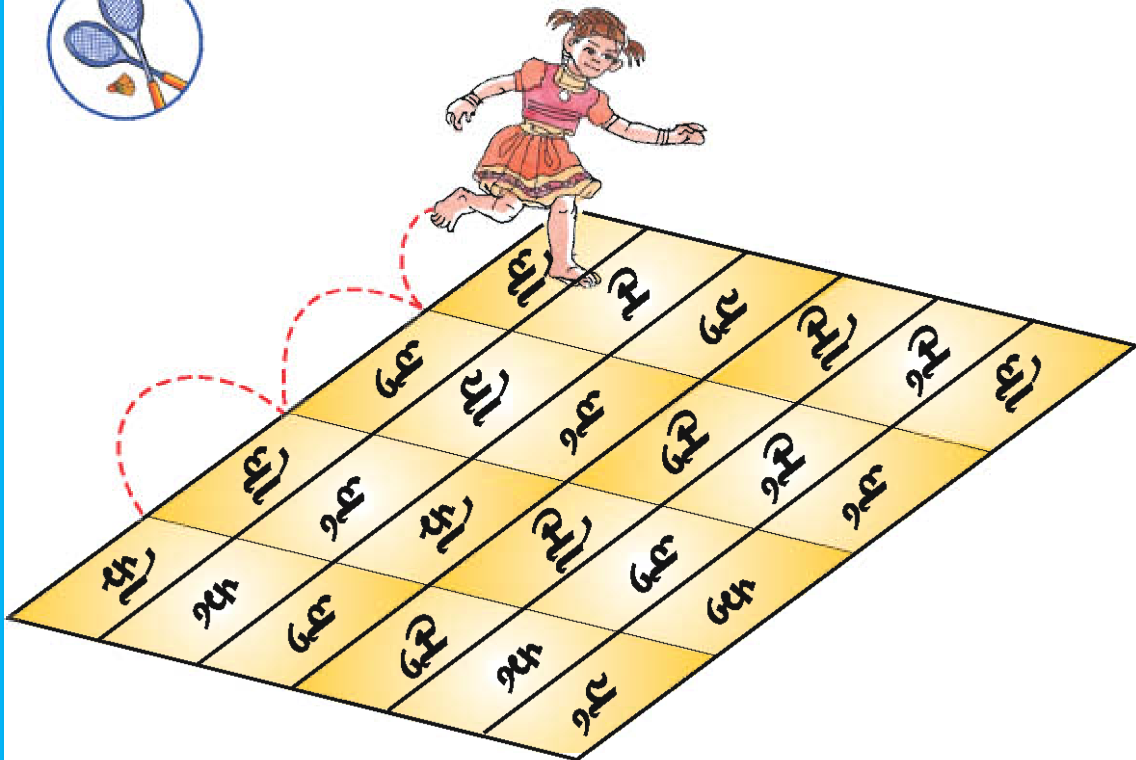

 ગાય ધજા

 ભમરડો ફટાકડા

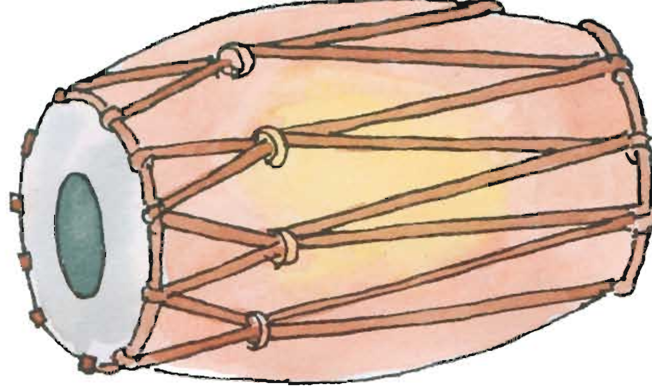

3 મીઠુનો ઢોલ

મીઠુને હોળીનાં ગીત ગાવાં છે. પણ એની પાસે ઢોલ કે પિપૂડી નથી. હવે હોળીગીતો શી રીતે ગવાશે ? મીનાએ પીપળાના પાનની પિપૂડી બનાવી. ફૂંકથી પિપૂડી સરસ વાગી !

મીઠુએ ચામડાની પડીઓ ચડાવી ઢોલ બનાવી દીધો. પણ, ઢોલનો અવાજ બરાબર આવતો નહોતો. ઢોલ વગર હોળીગીતો શી રીતે ગવાશે ?

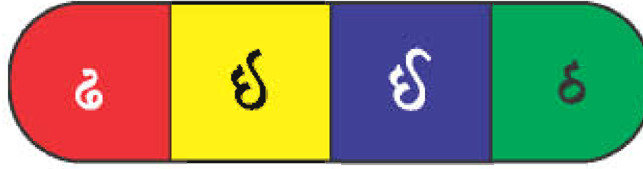
મીઠુએ ચામડાની પડી પર શાહી લગાવી. ઢોલ વગાડ્યો... અવાજ આવ્યો ઢમ... ઢમ... ઢમ. ઢોલ વગાડીને ગીતો ગાયાં.

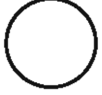
હોળી આવી... હોળી આવી... ધાણી લાવી... હોળી આવી...

ખજૂર લાવી... હોળી આવી... ચણા લાવી... હોળી આવી...

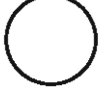
મીઠુનો વાગે ઢોલ... ઢમ ઢમ વાગે ઢોલ.

 ઢોલી ઢોલ વગાડે છે.

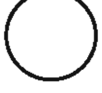
 ઢોલ ઢમઢમ વાગે.

 હેમા ઠુમકા ભરે છે.

 બોરનો ગોળ ઠળિયો.

 પાન પર ઇયળ છે.

 જનક ઢગલો કર.

 ઈંટ પર ઈંટ ગોઠવો.

 મારી લાલ સાઈકલ.

સોમવાર	૧	૮	૧૫	૨૨	૨૯
મંગળવાર	૨	૯	૧૬	૨૩	૩૦
બુધવાર	૩	૧૦	૧૭	૨૪	
ગુરુવાર	૪	૧૧	૧૮	૨૫	
શુક્રવાર	૫	૧૨	૧૯	૨૬	
શનિવાર	૬	૧૩	૨૦	૨૭	
રવિવાર	૭	૧૪	૨૧	૨૮	

સોમવાર	એક	આઠ	પંદર
મંગળવાર			
ગુરુવાર			
રવિવાર			

ઢ ઢ ઢો ઢો

ઠ ઠ ઠ ઠિ

ઇ ઇ ઇ ઢો

ઈ ઈ ઈ ઠિ

ઢોલ	ટાઢ	આઠ	ઈદ	ઠળિયો
ઠામ	ઈનામ	ઠૂમકો	ઢોલી	ઠેકડો
ઢગલો	સાઈકલ	ઈયળ	રાઈ	વાનર

ઢીંગલી ઢળિયો ઢગલી ઈયળ

વાઢ ગાંઠ ઈસ ઈજા

એક હતો. ઉંદર.
લાગે ઘણો સુંદર.
છોડીને પોતાનું દર.
પહોંચી ગયો ઈડર.

ઉંદર ઢોલ વગાડે.
ગરબે સૌને રમાડે.

એક ઉંદર હતો. એનું નામ ઢોલુ હતું. જેવું નામ તેવું કામ. તે ઢમઢમ ઢોલ વગાડતો હતો. ઢોલુ સુંદર લાગતો હતો. તેણે પોતાનું દર છોડી દીધું. તે ઈડર ગયો.

ઠળિયો

ઢગલો

ઠ

ઢ

૩	૧૭	૧૯	૮
૧૬	૨૦	૨૫	૧૧
૧૮	૩૦	૨૧	૨૨
૨૮	૨૭	૨૬	૨૯
૧૨	૧૬	૨૧	૭

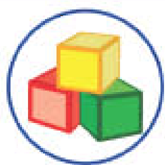

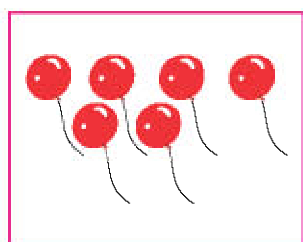
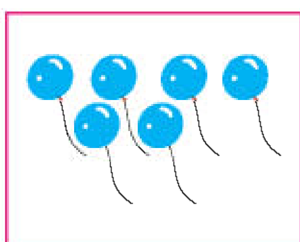
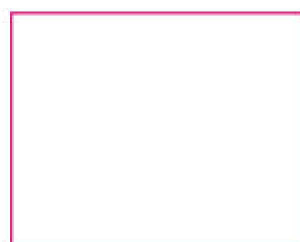
૧૬		૧૮			૨૧	
૧૨			૧૫			૧૮
	૨૨			૨૫		૨૭

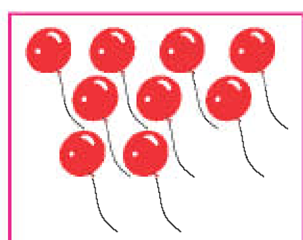
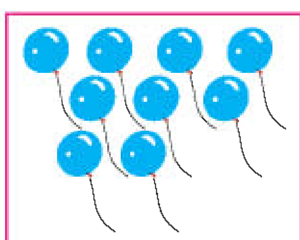
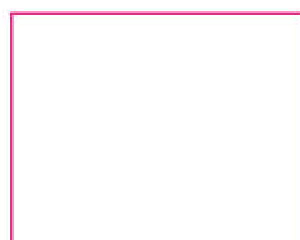
ઢોડ દોડમદોડ શોધ

ભાગ લાલ

 + =

૬	૬	

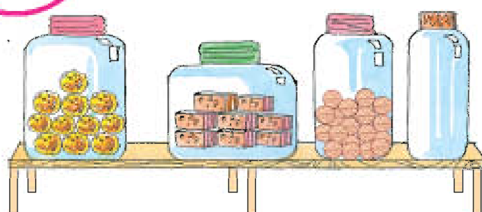
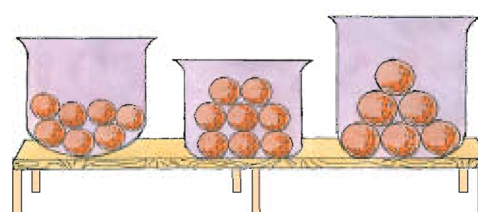
 + =

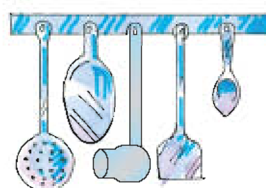
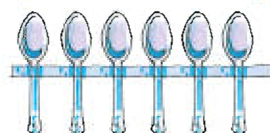
૮		૧૮

◯ ◯ ◯ − ◯ ◯ = ◯

◯ + ◯ ◯ = ◯ ◯ ◯

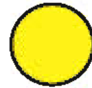
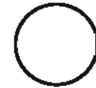
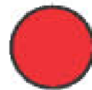
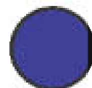
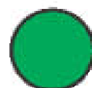
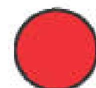
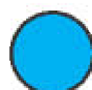

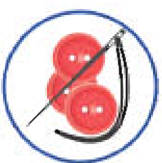

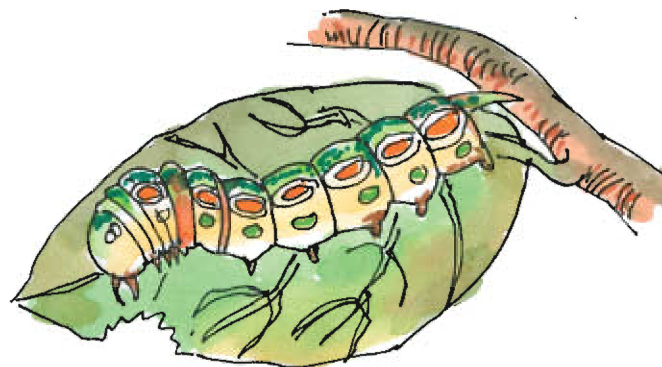

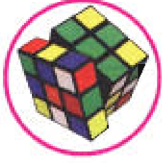

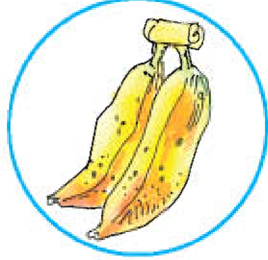
૭ + ૨	૯		૧૦ – ૧	૯	
૨ + ૫			–	૬	
૪ + ૪			૭ – ૨	૫	
૧ + ૫			૯ – ૨	૭	
૨ +			૯ – ૧	૮	

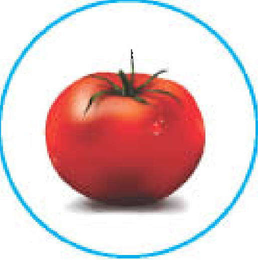
૪ જલદી બોલ

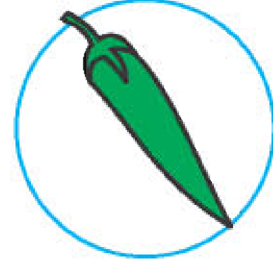

જલદી બોલ, જલદી બોલ,
શું છે લાંબું, શું છે ગોળ ?

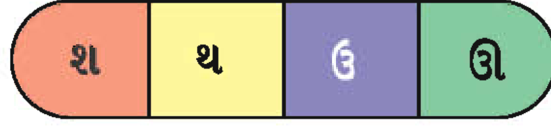
જલદી બોલ, જલદી બોલ,
શું છે લીલું, શું છે લાલ ?

લીલા રંગનાં શાક	લાલ રંગનાં ફળ

કારેલાનું શાક સારું છે.

શંકરને શાક ભાવે છે.

થાળીમાં ચણ છે.

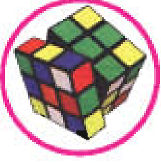
આકાશમાં ચકલી ઊડે છે.

તે થરથર કંપે છે.

ઝાડ ઉપર મોર છે.

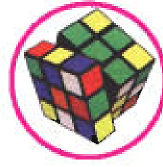
ઘેટું ઊન આપે છે.

ઊંટ ઊંચું હોય છે.

ફળ				
ફૂલ				
પંખી				
પશુ				
રમકડાં				

શ	૨૦	૨૧	૨૪	૨૩	૨૭	૨૯

થ	૨૫	૨૪	૨૫	૩૦	૨૮	૨૧

ઉ	૩૦	૨૬	૨૧	૨૬	૨૨	૨૯

ઊ	૨૨	૨૩	૨૬	૨૮	૨૪	૨૫

	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭
શ	૧						
થ							
ઉ							
ઊ							

હાથ	શણ	થડ
ઊન	શરત	ઊંચાઈ
ઉપર	શહેર	શનિવાર
શરણાઈ	છાશ	ઉતાવળ

શ શ શ

થ થ થ

ઉ ઉ ઉ

ઊ ઊ ઊ

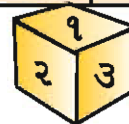

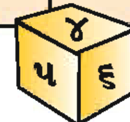
સોમવાર	મંગળવાર	બુધવાર	ગુરુવાર	શુક્રવાર	શનિવાર	રવિવાર
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭

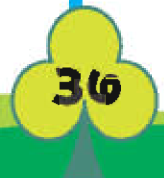
૮	૫	૪	૬
+ ૩	+ ૮	+ ૫	+ ૨
સોમવાર			
૯	૭	૫	૯
- ૩	- ૨	- ૧	- ૨

પ્રાથમિક શાળા						
સોમવાર	મંગળવાર	બુધવાર	ગુરુવાર	શુક્રવાર	શનિવાર	રવિવાર
	૧	૨	૩	૪	૫	૬
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩
૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭
૨૮	૨૯	૩૦	૩૧			

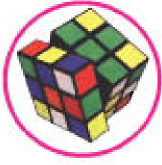

મરચું	૨૧	૨૨	શ	૨૪	૨૫
પોપટ	૨૨	૨૩	૨૪	ઉ	૨૬
કાગડો	૨૩	૨૪	થ	૨૬	૨૭
ગાય	૨૪	શ	૨૬	૨૭	૨૮
ચકલી	૨૫	૨૬	૨૭	ઉ	૨૯
હાથી	૨૬	ઊ	૨૮	૨૯	૩૦
બકરી	૧૭	૧૮	૧૯	શ	૨૧
ઊંટ	૧૮	૧૯	થ	૨૧	૨૨
ખુરશી	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	ઊ
થડ	૨૦	ઉ	૨૨	૨૩	૨૪

મરચું	શ	૨૩
પોપટ	ઉ	
કાગડો	થ	
ગાય	શ	
ચકલી	ઉ	

હાથી	ઊ	
બકરી	શ	
ઊંટ	થ	
ખુરશી	ઊ	
થડ	ઉ	

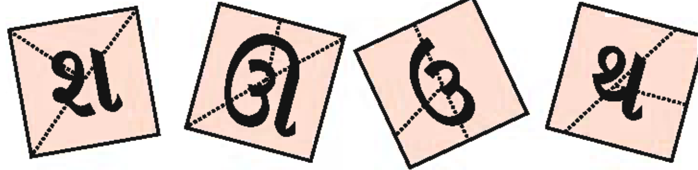

શ	થ	ઉ	ઊ
૩	૨	૫	૪

૬ + શ = ૯	૧ + ઉ =	૨ + ઉ =
ઊ + થ =	૮ - ઊ =	૫ + ઉ =
ઉ - થ =	૯ - શ =	ઊ - = ૨

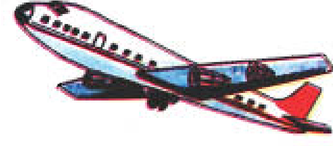

મીઠો	ખાટી	મોટું
ઊંચું	જાડું	થડ
શરબત	તીખું	થોડું
શેરડી	સળી	શીરો

કાચી છું લીલી છું,
પાકી છું પીળી છું.

હવામાં હું ઊડું છું,
ઘરરર અવાજ કરું છું.

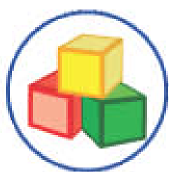
મરચું	લીલું	મરચું તીખું હોય છે.
લીંબુ		
ચીકુ		
કારેલું		
આમળું		
મીઠું		

૩ - ૩ = ૦

૪	-	૪ =	૦
	-	=	
	-	=	
	-	=	

૧૫ − ૫ =	૧૪ − ૨ =	૧૬ − ૩ =
૧૮ − ૪ =	૧૨ − ૧૧ =	૧૩ − ૧૩ =
૧૭ − ૬ =	૧૯ − ૭ =	૧૬ − ૧૪ =
૧૧ − ૧૦ =	૧૮ − ૧૫ =	૧૧ − ૧૧ =

૫ ઠંડીની મજા

સૂરજદાદા વહેલા ભાગે
ઠંડીમાં સૌને મજા પડે.
સાંજ પડતાં ઠંડી લાગે
ઠંડીમાં સૌને મજા પડે.
દિવસ ટૂંકા ને ટાઢ વાય
ઠંડીમાં સૌને મજા પડે.
તારાથી આકાશ ભરાય
ઠંડીમાં સૌને મજા પડે.
ઠંડી ઠંડી હવા ફૂંકાય
ઠંડીમાં સૌને મજા પડે.
કડકડ સૌના દાંત થાય
ઠંડીમાં સૌને મજા પડે.

વહેલા	સૂરજ	ઊન
ઉનાળો	ઢગલો	દાંત
છટા	ટાઢ	રાત
કપડાં	ઠંડી	દિવસ

૮	૬	૨૧	૨૭
૨૫	૨૦	૧૯	૨૫
૧૬	૨૨	૨૩	૧૭
૨૪	૨૭	૨૬	૧૮
૨૮	૧૬	૧૯	૨૯

ઊંચું : ____________________

શીશી : ____________________

ઢાલ : ____________________

થડ : ____________________

ઠંડી : ____________________

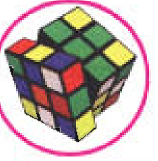
ઊભું : ____________________

શિવ : ____________________

ઢોલ : ____________________

થાળી : ____________________

ઠળિયો : ____________________

ઢગલો	૨૪	ખાઇશ	૩૦	ઊન	૨૭
ઊંચું		ઊંઘ	૨૯	ઢાલ	
ઠળિયો	૨૨	ઈયળ		થડ	
થાળી	૨૧	શરદ		સાથ	

શણ	થડ	ઊન
હાથ	ઉધાર	શનિવાર
શરણાઈ	છાશ	ઉતાવળ
શહેર	શરત	ઊંચાઈ

ઊંચું ઊંટ જેવું.

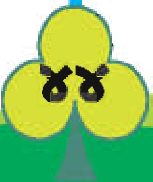
ધોળું ______

પોચું ______

મીઠું ______

કડવું ______

કાળું ______

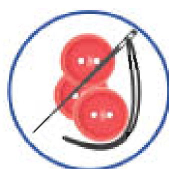

	૩૦
	૩૧
	૩૨
	૩૩
	૩૪
	૩૫
	૩૬
	૩૭
	૩૮
	૩૯
	૪૦

૧૧	૧૨	૧૩		૨૧		૨૩		૨૫		૨૭
૨૪		૨૬		૨૮		૩૦		૧૭		૧૯
૧૫		૧૭		૨૭		૨૯		૨૬		૨૮

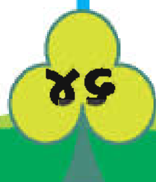

૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫
૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦

૩૧									૪૦

૩૧			૩૪							૪૧
	૩૨			૩૫					૪૦	

૬ એક તળાવ એવું !

એક તળાવ હતું. તેમાં પાણી ઓછું હતું.
તેમાં બતક, કાચબો, દેડકો અને બગલો રહેતાં હતાં.
આ બધાં મૂંઝાયાં. એટલે બધાં ભેગાં થયાં.
બતક કહે, 'હવે અહીં નહીં રહેવાય.'
કાચબો કહે, 'પણ હવે જઈશું કઈ બાજુ ?'
દેડકો કહે, 'વધારે પાણી હોય તેવું બીજું તળાવ છે ?'
કાચબો કહે, 'આપણે તપાસ કરીએ.'
બગલો કહે, 'હા, અહીંથી ડાબી તરફ એક તળાવ છે.'

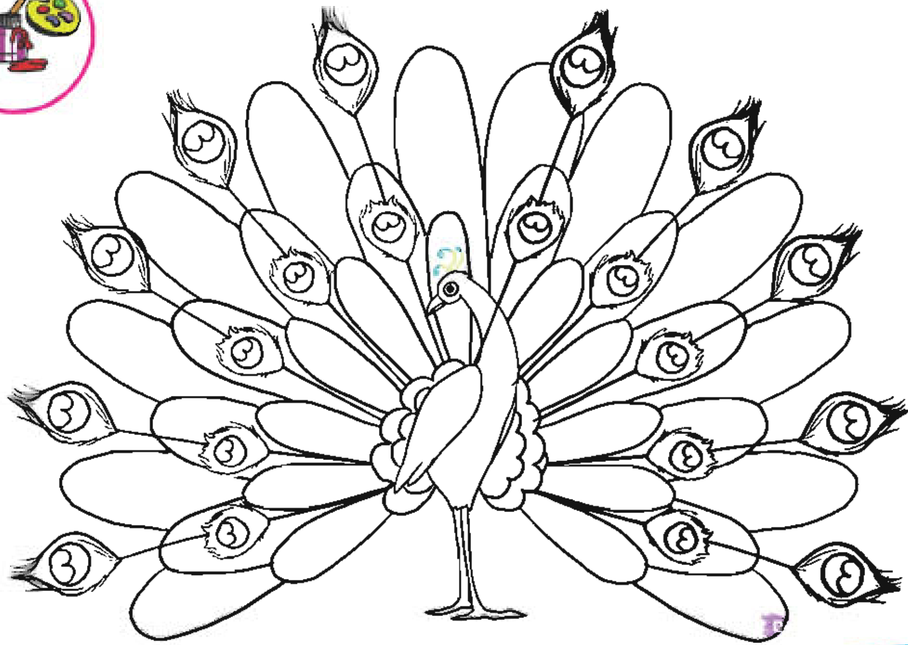
બગલાએ નજીકમાં બીજું તળાવ જોયું હતું.
બગલો બધાની આગળ થયો. બતક, કાચબો અને દેડકો તેની સાથે જોડાયાં. બધાં તળાવ પાસે પહોંચી ગયાં.
અહીં ફૂલ, પતંગિયાં, વાંદરાં, માછલી, મોર અને કમળ દેખાયાં.
આ તળાવ જોઈ બધાં ખૂબ ખુશ થયાં.

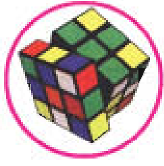

૩૧	૩૮	૩૩	૩૧
૩૫	૩૨	૪૦	૩૭
૩૯	૩૩	૩૨	૩૪
૩૫	૩૬	૩૬	૩૪

માધવ	વિરલ	ઈકબાલ	મોહન
સોનુ	શામીરા	કેશવ	મનિંદર
હરભજન	જય	રહીમ	હેતલ
રમેશ	માનવ	શબનમ	રાજુ

માધવ	૩૧	મમરા
	૩૨	રહીમ
	૩૩	
	૩૪	
	૩૫	
	૩૬	
	૩૭	
	૩૮	
	૩૯	
	૪૦	

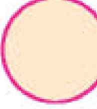
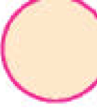
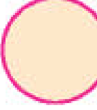
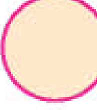
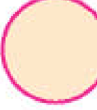

પતંગિયાં ઊડે.	છોકરાં રમે.
વાંદરાં કૂદે.	ફૂલ ખીલે.
ચકાબો	કાચબો
છમાલી	
દેકોડ	
પતંગિયા	
ખીધમમા	

કપડું ફાટે.	૧૩		
ઢોલ વાગે.	૧૦		
પતંગ ઊડે.	૨૨	તેર	ચરચર
પાણી ટપકે.	૧૬		
ચકલી ઊડે.	૧૪		ઢમઢમ
ગાડી ચાલે.	૨૦		
ઝાંઝર રણકે.	૧૦		

કપડું ફાટે ચરચર.	

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩

૨૪ ૨૩ ૨૨ ૨૧ ૨૦ ૧૯ ૧૮ ૧૭ ૧૬ ૧૫ ૧૪

૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨

૩૭ ૩૬ ૩૫ ૩૪ ૩૩

૩૮ ૩૯ ૪૦

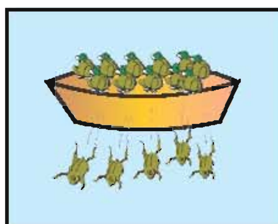

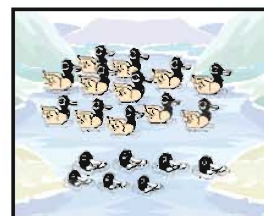

૪ + ૦ [૪]	૫ + ૦ [ ]	૦ + ૬ [ ]
૦ + ૭ [ ]	૮ + ૦ [ ]	૦ + ૯ [ ]

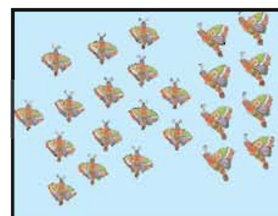
૧૧
\- ૫
―――
૬

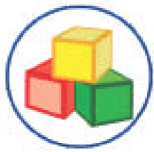
૧૨
\- ૭
―――
૫

૧૦
\- ૩
―――
૭

૧૫
\- ૮
―――
૭

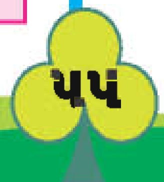

૧૫ - ૭ 		
૧૭ - ૯ 	૧૬ - ૮ 	૧૨ - ૯
૧૪ - ૫ 	૧૩ - ૫ 	૧૦ - ૮

૧૬ - ૮ 		
૫ + ___ 	૨ + ___ 	___ + ૦ ૮
૧૧ - ___ ૫	૧૦ - ___ ૮	૧૩ - ___ ૫

૭ એક હતી શકરી

એક હતી શકરી,

એણે પાળી બકરી.

બકરી ગઈ ચરવા.

શકરી ગઈ ફરવા.

ફરીને આવી શકરી,

દીઠી નહિ બકરી.

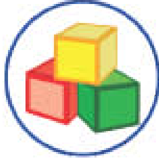
રડવા લાગી શકરી : એં એં એં...

આવી પહોંચી બકરી : બેં બેં બેં...

શકરી હસી : હેં હેં હેં...

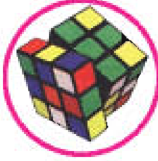

નાનું ગામ. ગામમાં બે બકરી.
એક કાળી અને બીજી ધોળી.
બકરી ચરે, ગામમાં ફરે, ટેકરી પર જાય.
તળાવ પાસે જાય, ખેતરમાં જાય.

ન ગ બ ચ ય ત

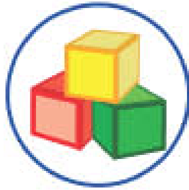

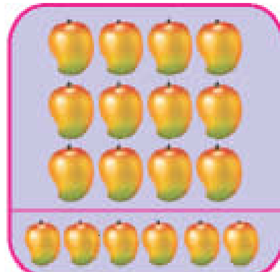
મો	હ	ન	લા	લ
ડા	રે	ટ	મી	વ
સા	શ	વ	રા	જી
ઈ	મા	ર	ત	ભા
વા	ર	જા	ર	ઈ

મોડાસા

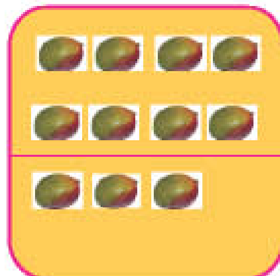

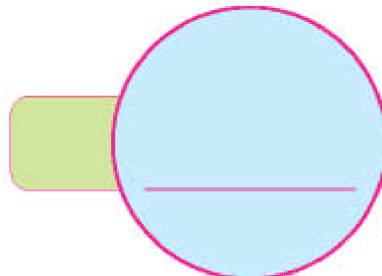

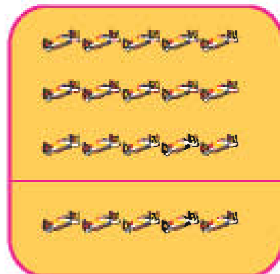
૧૨ + ૬

૧૮ અઢાર

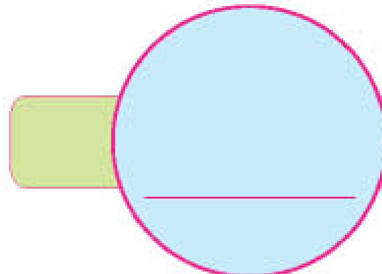

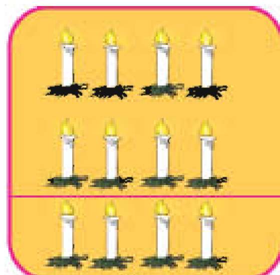
૮ + ૩

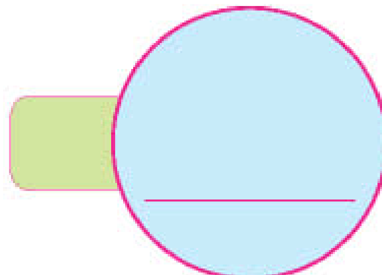

૧૫ + ૫

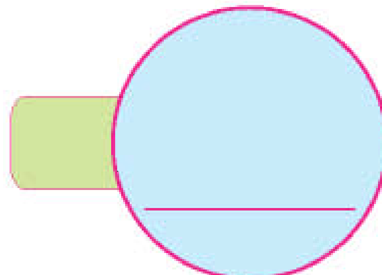

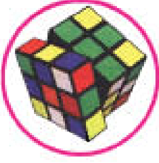
૮ + ૪

૮ + ૨

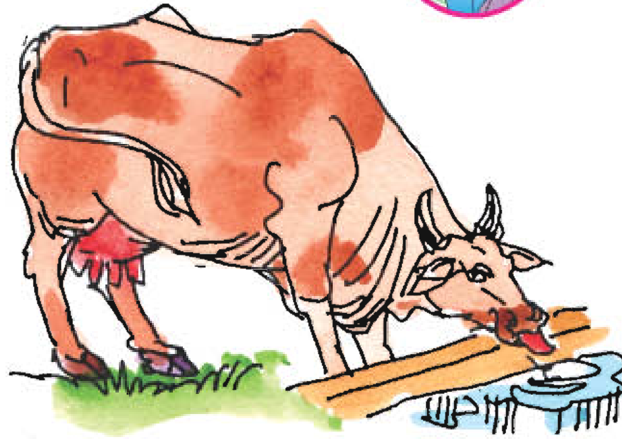

પાલતુ પશુ	જંગલી પશુ

દૂધ આપતાં પશુ	દૂધ ન આપતાં પશુ

એક ગાય			બે ગાય	
ચાર	૪	પગ		
		શિંગડાં		૪
		પૂંછડી		
		કાન		

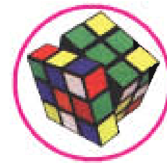
૩૩	૩૪	૩૮	૩૯
૩૮			૩૧
૩૫			૩૫

દ	ટ	ઊ	છ	ર
દડો		ઊંટ		

ઢગલો	૩૫	ઉંદર	
ભમરડો	૩૩	મૂઠ	
થાળી	૩૧	ઈડર	
દાડમ	૨૯	મઢુલી	
ઈલા	૨૭	ખભો	
કઠણ	૨૫	પથારી	
ઠળિયો	૨૩	ચીભડું	

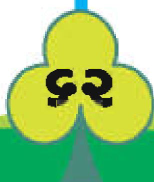

૧૨	+	૭	=	૧૯
	+		=	
	+		=	
	+		=	
	+		=	

૧૨	−	૭	=	૫

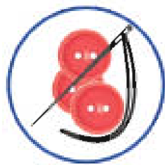

૧૨	૧૩	૧૪	૧૫
૬	૭	૮	૯
૧૬	૧૭	૧૮	૧૯

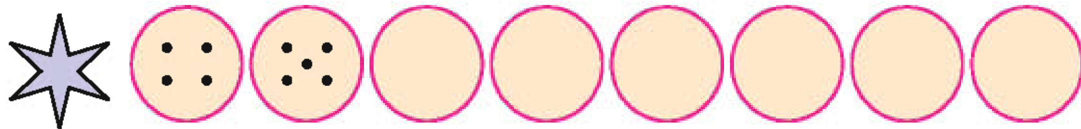

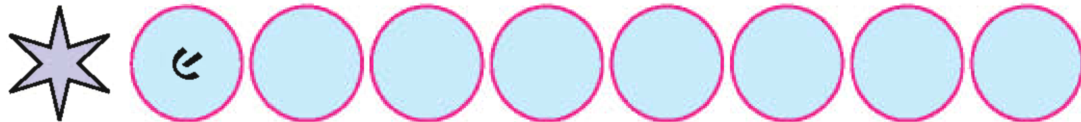

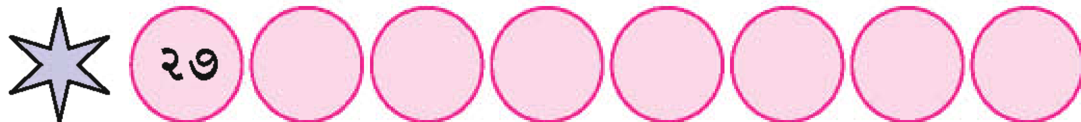

૯

૨૭

- આ મીના છે.
- તે ભણે છે.
- ઘરકામમાં સૌને મદદ કરે છે.
- તે દાદીમાને મંદિરે લઈ જાય છે.
- સવારે ઘરે સફાઈમાં મદદ કરે છે.
- મીના રોજ નિશાળમાં જાય છે.
- તે સરસ ગીત ગાય છે.

૮ ચાંદો પકડ્યો !

એક જંગલ હતું. એમાં તળાવ હતું. તળાવની પાસે એક ઝાડ હતું. અહીં વાંદરાં રહેતાં હતાં. વાંદરાં ફળ ખાતાં હતાં અને કૂદાકૂદ કરતાં હતાં.

પૂનમની રાત હતી. વાંદરાં ઊંઘતાં હતાં. એક નાના વાંદરાએ તળાવમાં જોયું. તળાવના પાણીમાં ચાંદામામા દેખાતા હતા.

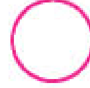
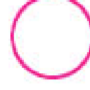
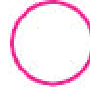
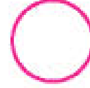
જ	ડ	મ	ળ
જલેબી	ઝાડ	મનન	ટોળું
______	______	______	______
______	______	______	______
______	______	______	______
______	______	______	______

ખેંચ	ખેંચાખેંચ
બૂમ	
હૂપ	
ચીસ	

*	જંગલ		ચપ્પુ
	બિલ્લી		હરતા
	ગપ્પુ	*	મંગલ
	ફરતા		લિસ્સુ
	આંખો		ગિલ્લી
	ખિસ્સું		પાંખો
	ઝાડ		સસ્તી
	પસ્તી		વાડ

છે	માછલી	ચાર	પાણીમાં
પાણીમાં ચાર માછલી છે.			
વીસ	છે	બગીચામાં	ઝાડ
વરસાદ	ખૂબ	છે	વરસે
ગમે છે	ભણવું	મને	ખૂબ

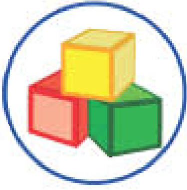

શું દેખાય છે ?

ફૂલ		

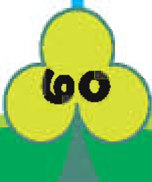
○○○○ .	૪૧
○○○○ :	૪૨
○○○○ ⋮	૪૩
○○○○ ⁞	૪૪
○○○○ ⁙	૪૫

૪૦			૪૩		૪૫

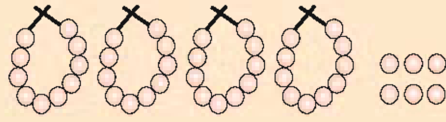
	૪૩	
૪૧		૪૩
	૩૯	

૪૦	૪૧	
	૪૨	
	૪૫	

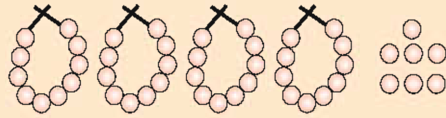

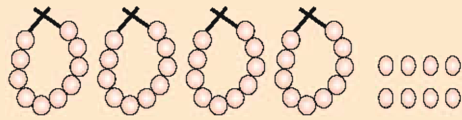

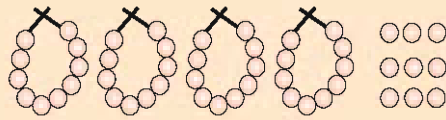
૪૬

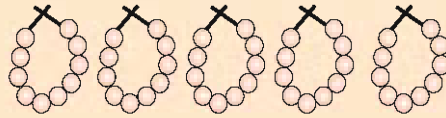
૪૭

૪૮

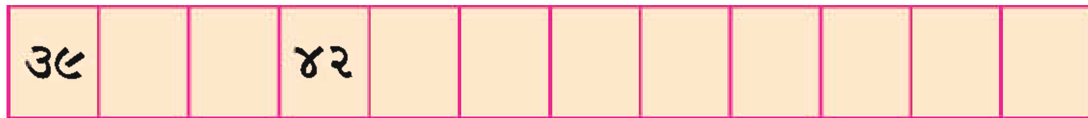
૪૯

૫૦

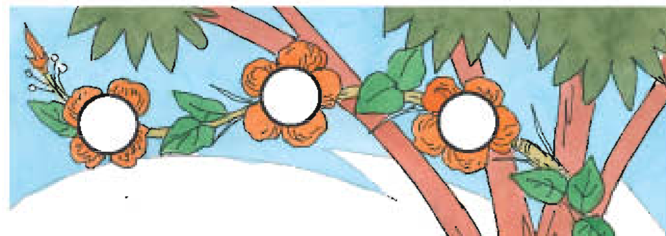

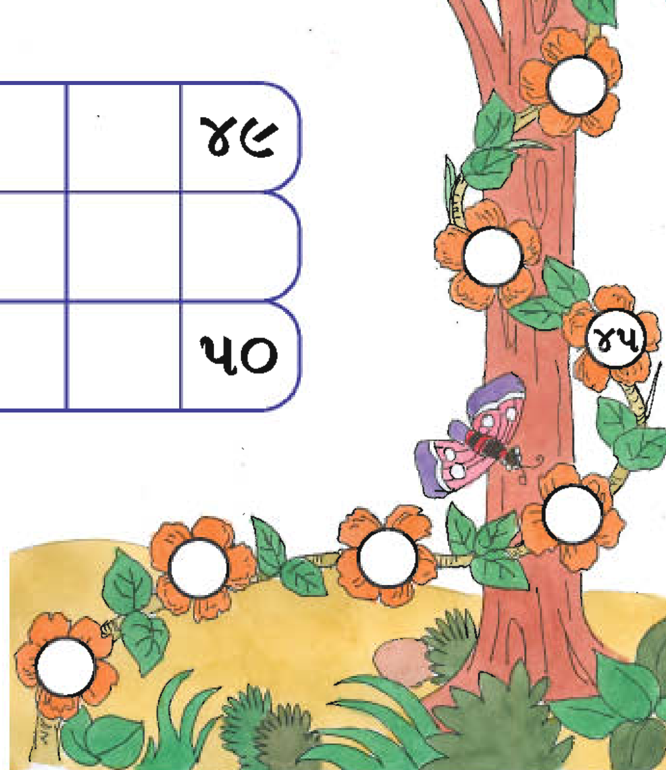
૩૯			૪૨								

૩૫		૩૭	૪૮		૫૦	૩૪		૩૬
૩૮		૪૦	૩૨		૩૪	૨૬		૨૮
૪૫		૪૭	૨૯		૩૧	૨૨		૨૪

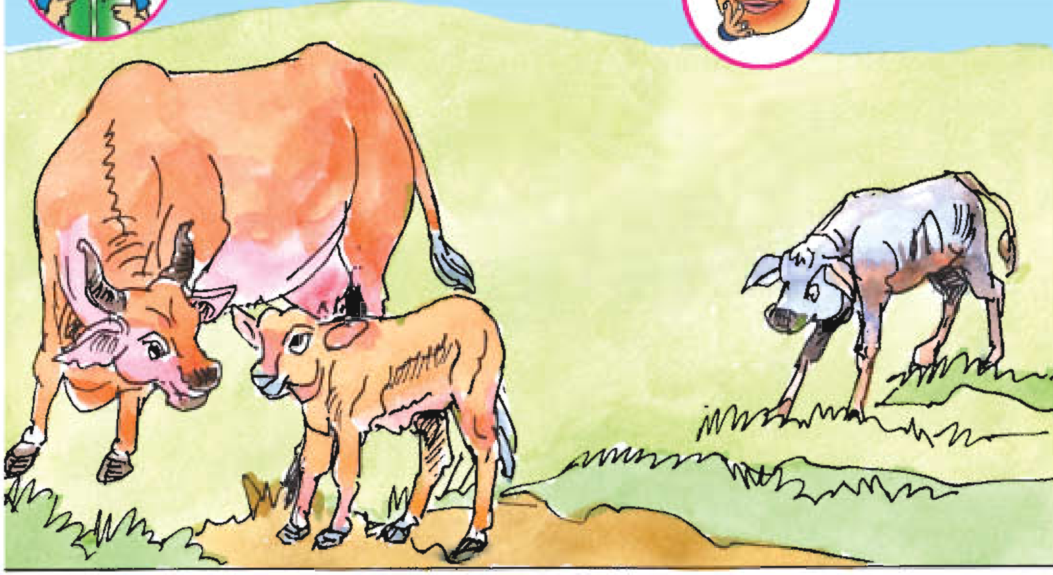
		૪૬			૪૯
	૪૨				
	૪૬				૫૦

૯ કોણ ?

હું વાછરડું છું.
ગાય મારી મા છે.
હું મારી મા સાથે મેદાનમાં ચરું છું.
મા મને વહાલી છે.

	રંગ	પૂંછડી	કાન	શિંગડાં	પગ
વાછરડું					
પાડરું					
ગલૂડિયું					

એક દિવસ હું અને મારી મા ચરતાં હતાં.

એવામાં એક બિલાડી આવી.

બિલાડી કહે, 'કેમ છો ? મજામાં છો ને ?'

મારી મા કહે, 'હા, હું મજામાં છું, પણ તું તારા મીંદડા વિના

એકલી કેમ ફરે છે ?'

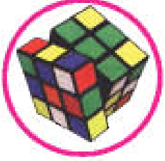
બિલાડી કહે, 'મારું મીંદડું તો રમવા ગયું છે.'

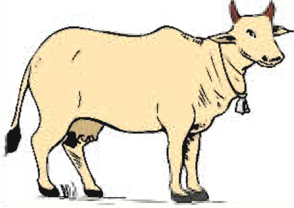
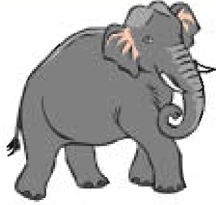
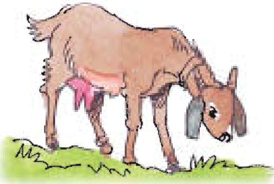
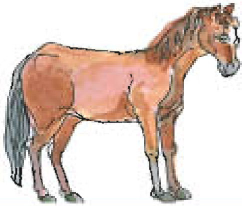
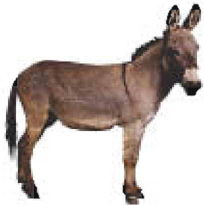

	રંગ	મોટું	નાનું	દાંત	મૂંછો	શિંગડાં
હાથી	કાળો	○	○	✓	○	○
ગાય		○	○	○	○	○
ભેંસ		○	○	○	✓	○
બિલાડી		○	○	○	○	○
કૂતરું		○	○	○	○	○

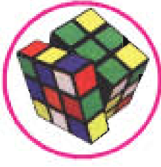
૩	મીંદડું
૬	ગલૂડિયું ૩
૯	લવારું
૧૨	વાછરડું
૧૫	વછેરું
૧૮	ખોલકું
૨૧	મદનિયું

ઊઠ્યો	લાવ્યો	ગળ્યો
ડૂબ્યો	થાક્યો	પડ્યો
મૂક્યો	ચાલ્યો	નાચ્યો
કાપ્યો	જાગ્યો	છૂટ્યો

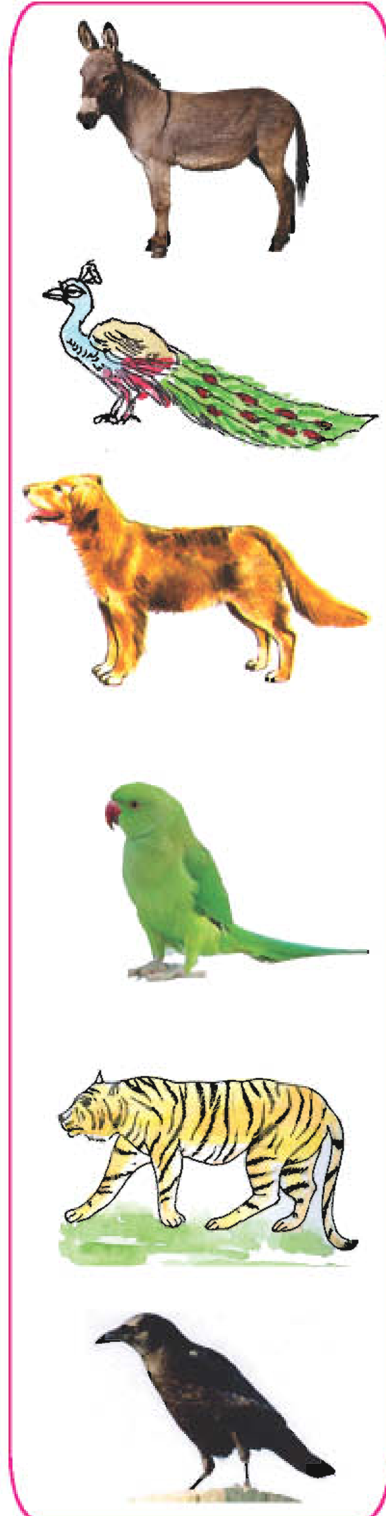

સુંદર	ગુંદર	ઉંદર
ચાર		
વાડી		
માપ્યો		

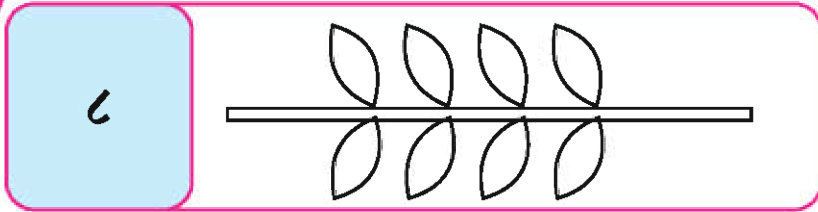

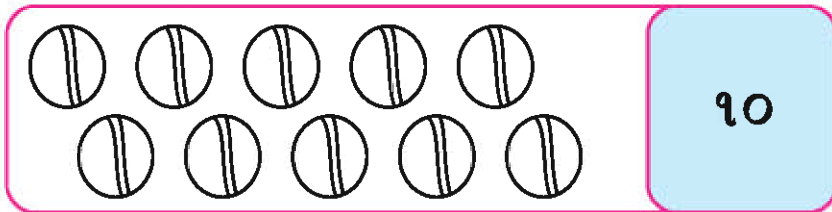

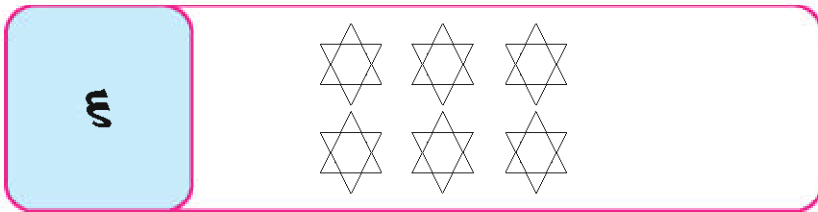
	સ __ ર __ ન
	હા ____
	ઘ__
	__ કલી
	કા __ બો
	__ ળાં
	__ દ __
	સ __ લું
	__ છ __
	__ તં __ યું

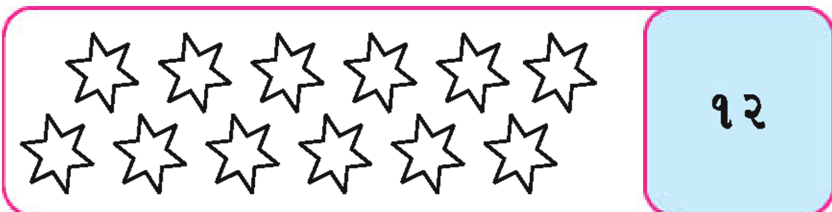

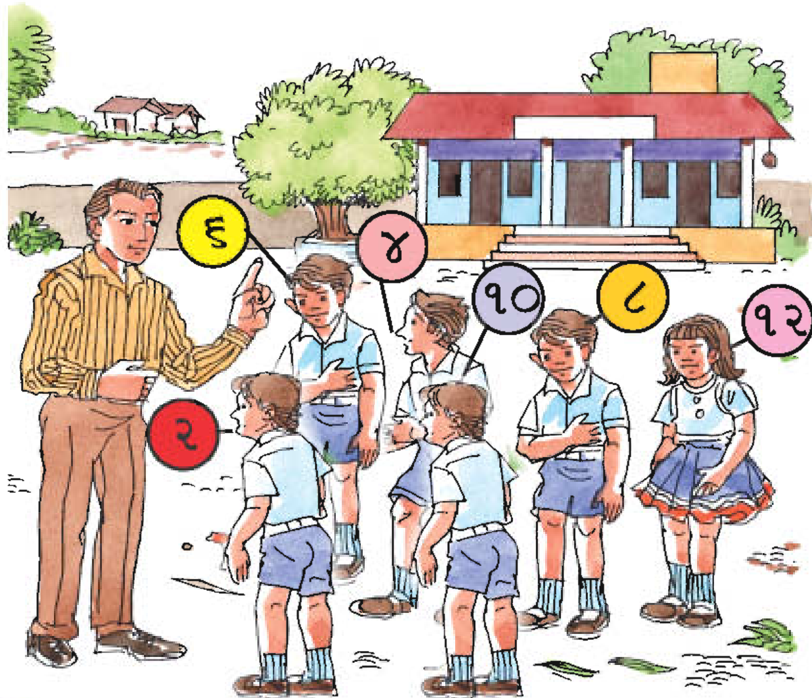

૮

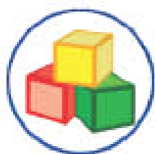

૧૦

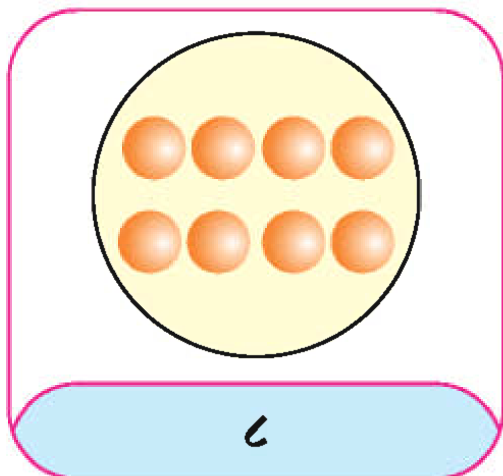

૬

૧૨

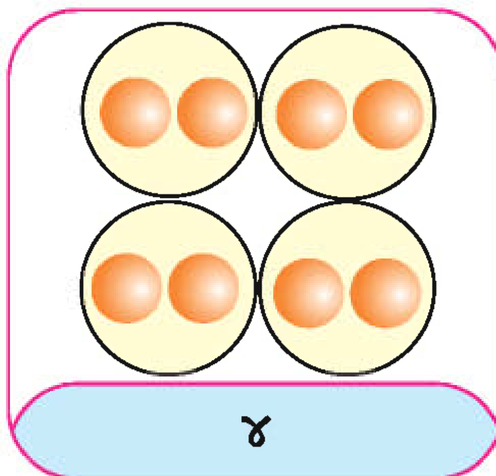

૬
૪
૧૦
૮
૧૨
૨

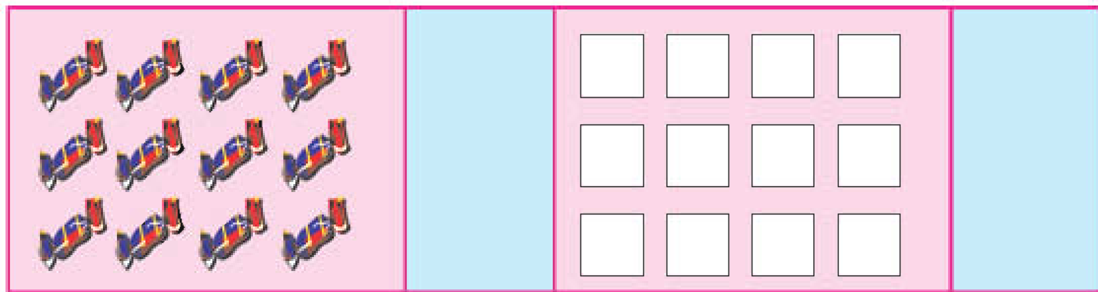
୧

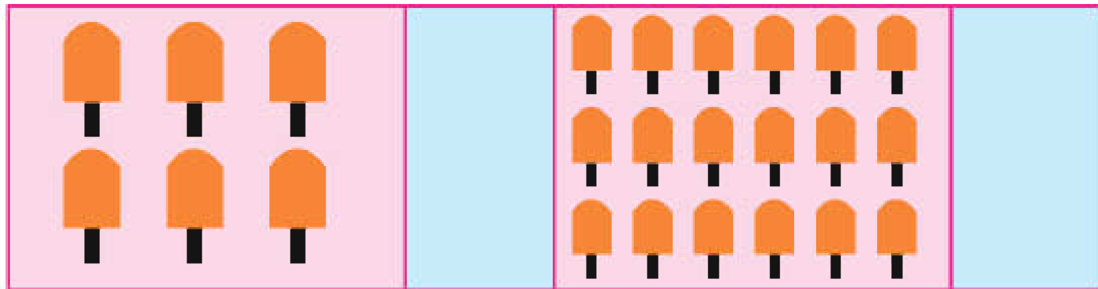

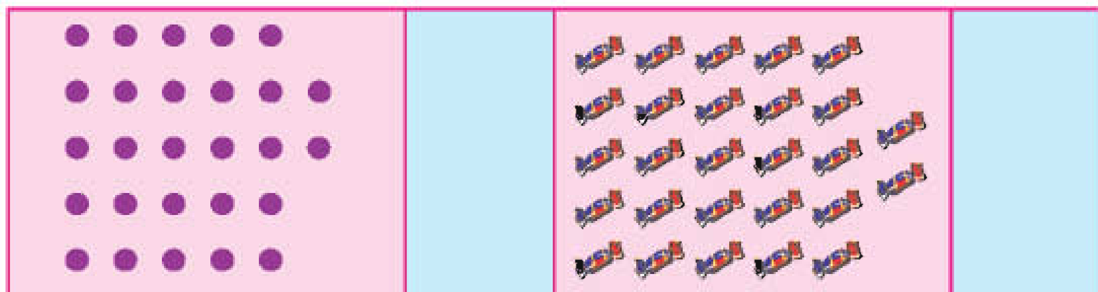
୪

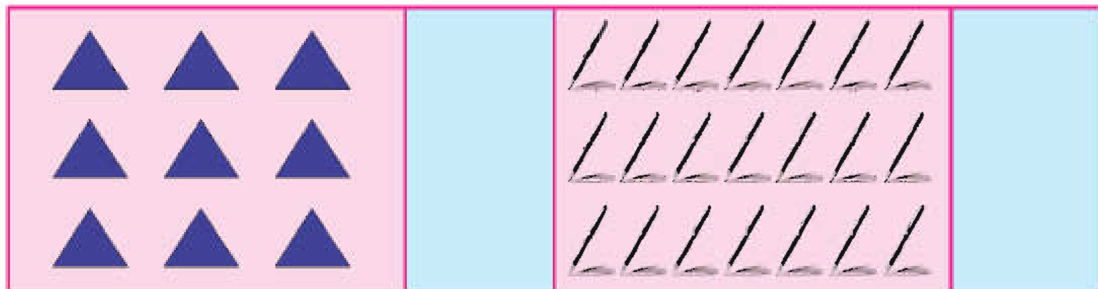
	୬		

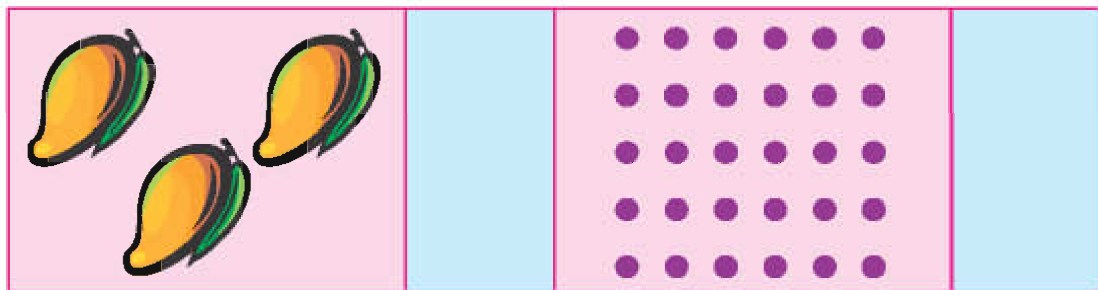

૨
૪
૬
૮
૧૦
૧૨

૧૨
૧૪

૨૨
૨૮

૩૦
૩૪
૩૬

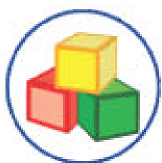

૪૦
૪૪

૧
૪
૭

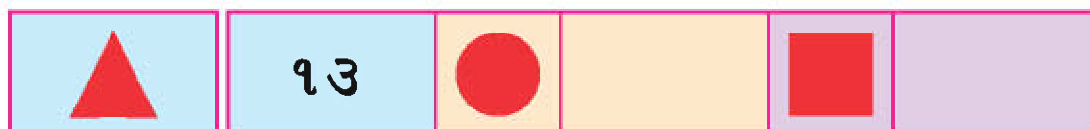

૧૧
૧૪

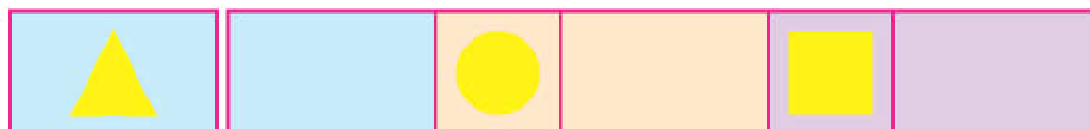

૧૫
૧૮

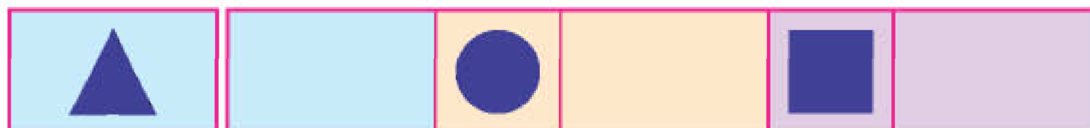

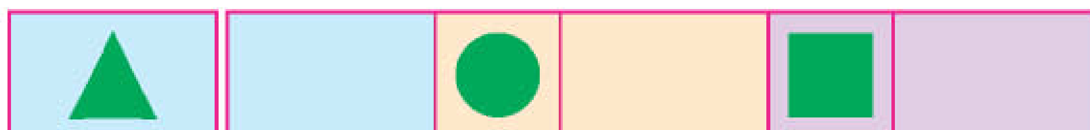

	૧૩	૨૪	૪	૪૪
	૧૪	૨૩	૩૪	૧૮
	૪૧	૧૯	૩૩	૯

૧૦ અજબ - ગજબ

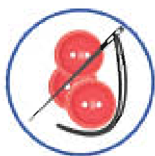

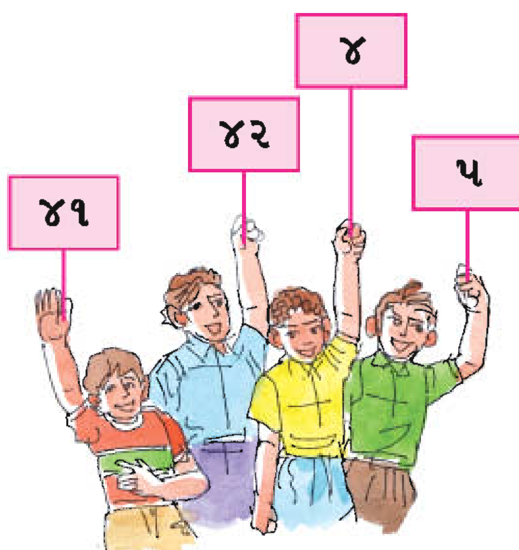
જો આવું હોય તો કેવું !
પહાડથી પણ મોટાં ઝાડ હોય,
ઝાડ પર રોટલી ઊગતી હોય !
ચકલી ખિસકોલી જેવી હોય !
હાથી અને ઉંદરના કાન સરખા હોય !
હાથીના પગ પાતળા હોય !
ને હરણના પગ જાડા હોય !
હરણ ધમધમ કરતું ચાલતું હોય !
ને આપણને પાંખો હોય !
જો આવું હોય તો કેવું સરસ !

	↑		૫૦				
	૪૭			૪૪	←		૪૧ ↑
૧ ↓	↑ →	→			૩૮ ←		૪૦
૨	૩૩				૨૯		૨૭ ↑
	↑	૨૧ →				૨૫	↑
	૧૯			૧૬		૧૪ ←	↑
૫ →	૬		૮			૧૧	૧૨

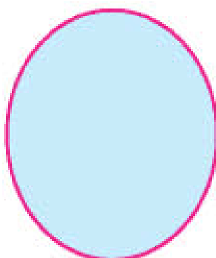

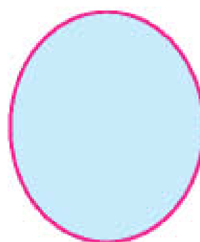

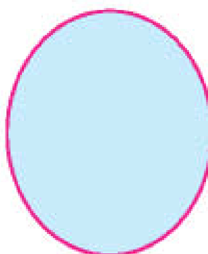

કાબર કલબલ કરે છે.

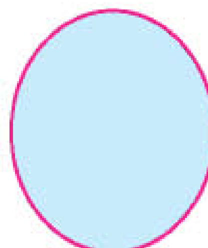
હાથીભાઈ ધમપછાડા કરે છે.

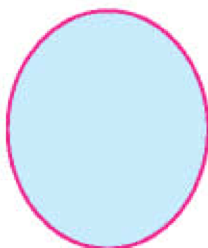

વાઘ અને સિંહ જંગલમાં રહે છે.

પોપટ મરચાં ખાય છે.

કોયલનો કંઠ બધાંને ગમે.

વડલાડાળે વાંદરાટોળી, કરતી હૂપાહૂપ.
છાનોમાનો જોયા કરું થઈને ચૂપાચૂપ.

વાઘ	કબૂતર	ફળ	ફૂલ
	ચકલી		કમળ
હાથી			
		કેરી	

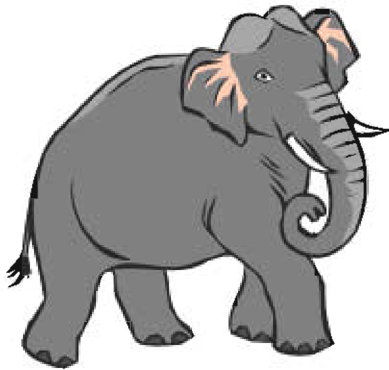

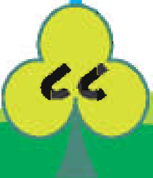
ઊંટની તો ડોક વાંકી,
લાંબાં મોરનાં પીંછાં છે.
સસલાના તો કાન લાંબા,
લાંબા હરણના પગ છે.
હાથીની તો સૂંઢ લાંબી,
લાંબી બગલાની ચાંચ છે.

વાઘના તો નખ વાંકા,
વાંકા ભેંસનાં શિંગડાં છે.
પોપટની તો ચાંચ વાંકી,
વાંકી કૂતરાની પૂંછડી છે.
વાંકાનો કાંઈ વાંક નથી ભાઈ,
કુદરતનો શો વાંક છે ?

ફાનસ	મારા ઘરે ફાનસ છે.
ઊંટ	
વાંદરો	
કેળાં	

	પશુ	પંખી	ફળ	ફૂલ	રંગ
ગાય	✔	✗	✗	✗	
કમળ					
ભેંસ					
કાબર					
કેરી					
પતંગિયું					
ચીકુ					
બકરી					
બિલાડી					
બારમાસી					

૨૩	+	૧૪	=	૩૭
૨૯	+	૧૦	=	
૧૮	+	૩૧	=	
૩૩	+	૧૨	=	
૩૦	+	૨૦	=	
૨૪	+	૨૨	=	
૨૦	+	૨૭	=	
૩૧	+	૧૩	=	
૩૧	+	૧૭	=	

મીંદડું

સુંદર

ગલૂડિયાં

ચાર

પંદર

છાપું

